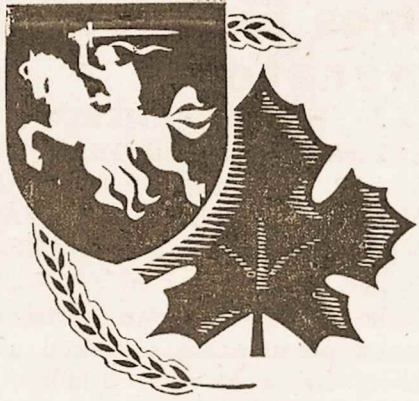

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESA:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 11 (309) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. KOVO - MARCH 18 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

SUSIRŪPINIMAS PO STALINO MIRTIES RUSIJOJE

DIDELĖ PERVERSMO BAIMĖ. NUVERTINIMAS STALINO PALIKIMO. PIATK OMAS KEIČIA RUSIJOS KONSTITUCIJĄ. KODEL PERKELTI MARSALAI? PO STALINO GOTVALDAS. TA PATI MIRTIES MISTE RIJA. LONDONAS TURI DIDELĮ TROBELĮ DEL TITO VIEŠNAGĖS.

Nors Stalinas jau guli Maskvos policijos apsaugoje, greta Lenino, tačiau visas pasaulis dar nenustojia kalbėti apie jo mirtį ir Rusijos ateitį.

Vis daugiau žinių prasiveržia

IS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

ir apie Stalino mirties paslaptis ir apie naujai susidariusias ten sąlygas.

Išrodinėjama, kad Stalinas mirė ne kovo 5 d., bet kovo 2 ar 3 dienomis, tiksliai komunistų partija, bijodama tautos keršto ir valstybinio perversmo, tris dienas uždelsė Stalino mirties skelbimą, kol pakeitė kai kuriuos vadus, kol pastatė naujus, kol patys susirikiavo.

O susirikiavo, pakeitę Stalino patvarkymus ir net Stalino konstitucijos tūlus nuostatus, kaip ir kompartijos vadovybę, pasiglemžę į

PIATKOMO RANKAS:

Malenkovo, Molotovo, Berijos, Bulganino ir Kaganovičiaus. Taigi Staliną bando pakeisti piatkomu — penkiuke. Tuo tikslumu, nors Stalinas buvo skelbiamas neklaidingu ir genialiu, tuč tuojau po jo mirties griebtasi keisti ir Rusijos konstitucija ir komunistų partijos santvarka, paneigus net paskutinius Stalino patvarkymus.

Taip, vieton ministerių tarybos, vieton komunistų partijos generalinio sekretoriaus, sudaryta jau suminėtoji penkiukė, kuri viską ir tvarko. Tiems pakeitimams patvirtinti kovo 14 dieną sušauktas augščiausias sovietas, apie kurį, deja, tikresnių žinių dar nėra.

Daugelis faktų rodo, kad po Stalino mirties

RUSIJOJE SUSIDARĖ PANIKA.

Iš vienos pusės, laisvės išsiilgusios masės laukė perversmo. Dėl to komunistų partijoje susidarė be galo įtempta būseną, kad neprasidėtų revoliucija prieš komunistus ir jų įvestą vergijos režimą.

Tuo tikslu kompartijos vadovybė griebėsi skubių priemonių. Tuojau buvo pašalintas iš karo ministerio pareigų maršalas Vasilevskis, nes jsi tose pareigose buvo kaip pasizymėjęs karo metu, bet ne partijoje. Jis todėl pašalintas, o jo vieton paskirtas Bulganinas. Vasilevskis paliktas Bulganino antruoju pavaduotoju. Pirmuoju Bulganino pavaduotoju paskirtas karo metu pasižymėjęs maršalas Žukovas, kuris ligotl vadovavo pietų Rusijos armijai. To kiu būdu, du žymiausi karo vadai, pašaukti į štabą, liko be kariuomenės, kurią, būdami savo vietose, galėjo panaudoti prieš tautos nekenčiamą komunistų partiją.

Skubiai

PERTVARKYTOS MINISTERIJOS,

o jų priesaky pastatyti Piatkomui patikimi žmonės. Taip vietoje keturių ministerijų padaryta viena ir jos priesaky pastatytas Gosplano pirm. Saburov, vietoje kitų 5-kių ministerijų padaryta viena ir jos priesaky pastatytas Malyševs ir vietoje trečių 3-jų ministerijų sudaryta viena ir jos ministeriu padarytas Piervuchin. Šios visos ministerijos dirba karo reikalams. Nors tokis ministerijų suglaudimas lauko viso darbo tvarką, bet Piatkomui

Atspėjantis dabartinius įvykius „Times“ paveikslas, įdėtas į laikraštį prieš 3 mėnesius — 1952 metų spalio mėnesio nužmogin (žiūrėk straipsnį 3-me puslapyje).

nesvarbu tas, o svarbu valdžia išlaikyti savo rankose, turint sau ištikimus žmones.

Kad Rusijos komunistai tikrai bijo perversmo, tai patvirtina

EILĖ KARINIŲ ĮSAKYMŲ.

Generolas Čuikovas išleido specialų įsakymą Rytinės Vokietijos ir Austrijos okupacinei valdžiai, kad jokie parėdymai, neturį Karlsruosto vizos, neturi galios ir neturi būti pildomi.

Tiktai gen. Čuikovo įsakymai galioja. Panašus įsakymas kovo 4 d. buvo paskelbtas visai Rusijos kariuomenei.

Rusų inspektoriai, vadovaujantys Rytinės Vokietijos „liaudies policijai“, gavo įsakymą klausyti tiktai Karlsruosto. Visos ryšio priemonės — radijas, telefonas — pavesta MVD kontrolei. Suvaržytas žmonių judėjimas. Žodžiu, pasiruošta prieš liaudį, prieš žmoniją valia.

VISI RUSAI SUSIRŪPINE.

Pabaltijo diplomatų žygis JTO-je

1953 m. kovo 11 d. Lietuvos Ministeris P. Zadeikis, drauge su Latvijos Ministeriu p. Feldmans ir Estijos atstovu p. Kaiv, buvo priimti pas p. James J. Wadsworth, kuris yra nuolatinis pavaduotojas (Deputy Representative) Ambasadoriaus Henry Cabot Lodge, Jr., pirmininko JAV delegacijos prie Jungtinių tautų organizacijos: 2 Park Avenue, New York City.

P. Thomas J. Cory, nuolatinis JAV delegacijos narys, Pabaltiečių ministerius pasitiko ir pristatė juos p. Wadsworth. P. Wadsworth malonios nuotaikos, mižino išvaizdos, sutiko Pabaltiečių atstovus, sakdamas esąs jau ne kartą girdėjęs apie jų veiklą ir kad jam malonu asmeniškai juos pasveikinti.

Pirmas iš eilės prabilo Lietuvos Ministeris, sakdamas, kad ja mši diena yra labai reikšminga diena, nes čia jis radęs gerą progą perduoti lietuvių tautos geriausius linkėjimus Amerikos delegacijai, kurios veiksmus atidžiai seka viso pasaulio tautos. Lietuvos Ministeris, įteikdamas Ponui Wadsworth nuorašą savo vėliausios, š. m. kovo 7 d. notos, adresuotos Valstybės Sekretoriui, p-ui Foster Dulles, o sykiu su tuo pridėdamas specialų 1951 m. memorandumą apie deportacijas, pasakė, kad jis antrą kartą ateidamas į šitą įstaigą, jaučiasi atėjęs į bičiuliš-

ką įstaigą, o ne į šaltą oficialų biurą. Lietuvos Ministeris augščiau minėtoje notoje, tarp kitko, yra sakoma: „The crime of deporting innocent Lithuanians, farmers in particular, is continuing although on a limited scale in comparison with the mass deportations of 1941 and of 1945 to 1950 inclusive. This means that Lithuania is still being bled, having no protector to whom to turn, and being unable to see an end to this outrage“.

P. Wadsworth, atsiliepdamas, pareiškė, kad nelaimė, kuri ištiko Lietuvą yra giliai atjaučiamama Amerikos tautos ir Amerikos valdžios, taigi ir šios įstaigos. Jei ikišiol Pabaltiečių atstovų pastangos nesusikrista į laivo ir pozityvų aktyvų Jungtinėse Tautose, tai bent vienas pozityvus reiškinys yra tapęs faktu, kad Pabaltijo tautos padarytoji žaizda nėra užmiršta ir prie daugelio progų yra paminima, kaip pavyzdys sovietų brutalaus elgesio mažųjų tautų atžvilgiu.

Lietuvos Ministeriui pabaigus, sekančiu kalbėjo Latvijos Ministeris Feldmans, po jo Estijos atstovas, teisininkas p. Kaiv. Jiedu pavaizdavo naujausias žinias apie padėtį Latvijoje ir Estijoje ir jiedu reišė vilties, kad ateis laikas, kad kaltininkas bus pasmerktas, o nukentėjusios nuo sovietų dominacijos tautos atgaus tą, kas joms teisėtai priklauso — laisvę ir nepriklausomybę.

Visose šalyse esą rusų emigrantai susirūpinę ir laukia naujų įvykių. Europoje revoliucinių solidaristų organas „Posiev“ rašo aliamuojančias žinias. Ir Montrealy, Stalinui mrius, buvo susirinkęs visų rusų vienybės komitetas, kuris aptarė susidariusią būseną ir priėmė rezoliuciją, kurios vedamoji mintis — laisvė!

Vienas keičiausių reiškinų: tik ką sugrįžęs iš Stalino laido tuvių, tuojau

MIRĖ ČEKOSLOVAKIJOS „PREZIDENTAS“

Gotvaldas, kuris buvo pastatytas Stalino, bet kurio nemėgsta dabartiniai Piatkomo nariai, ypač Malenkovas. Gotvaldo mirties misterija plačiai aptariama. Ypač, kad Gotvaldo mirtį konstatuoti kažkodėl reikėjo net 26 gydytojų parašų, kurie išsijusios išrodinėja, kad Gotvaldas mirė savo mirtimi... Bet kai taip išrodinėjama, tai žmonės įtaria, ar tikrai nebus ko jam padarę Rusijos Piatkomo nariai?

LONDONO POLICIJA TU- RI BĖDŲ SU TITO,

kuris dabar vieši Londone, pas D. Britanijos valdžią. Tito prie šū turi iš visų pusių: iš vienos turi Maskvos šalininkus, iš kitos — jugoslavų liaudį. Policijai, kuri jį saugo, dėl to susidaro painiavų ir lyšnų rūpesčių.

JUNGTINĖSE TAUTOSE KOVOS

demokratinio pasaulio su komunistiniu tebesitęsia. Ten paaiškėjo būdingas faktas. JTO priėmė tvirtą reikalavimą, kad sovietai grąžintų iš Graikijos išvežtus žmones, dar komunistų perversmo metu. Bet sovietai įrodinėja, kad tie graikai nenorį grįžti... Taigi, kai Korejoje, tai sovietai reikalauja prievarta grąžinti visus, ir nenorinčius grįžti, o kai Graikijoje, tai argumentuoja, kad graikai nenorį grįžti, todėl ir neatiduoda jų... Bet sovietams į visa tai atsakyta: pasilikite tuos, kurie nenori grįžti, bet atiduokite tuos, kurie nori grįžti. Taip, kaip siūloma ir Korejoje.

SOVIETŲ AGRESIJA

reiškiasi ne tik tai Korejoje, kur vyksta kovos, bet ir Europoje: jie numušė su didelėmis žmonių aukomis Anglijos bombonešį ir du jau Amerikos lėktuvus. Numušė piratškai, virš svetimos teritorijos. Dėl to kilo dideli protestai, ir Amerikos lėktuvams liepta tokiu atveju atsisiaudyti.

JAV sekretorius Dulles pareiškė viltį, kad Rusijos pavergtieji kraštai atgaus laisvę.

Garvežys su vagonu keleivių pabėgo į vakarinę Vokietiją. Mašinistas su pečkuriu paprašė prieglaudos ir keleiviai, ne tikėtai atsiradę vakarų zonoje, ten pat nutarė negrįžti.

Graikijos ir Jugoslavijos ministrai lankosi Ankaroje, kur baigia Balkanų sutartį.

Neišsprendžiamas ir JTO sen. sekretoriaus klausimas: Rusija vetavo Kanados užs. reikalų ministerio p. Pearsono kandidatūrą.

Iš Čekoslovakijos pabėgo trys čekų lakūnai, pakilę iš Bratislavos aerodromo. Jie nusileido prie Grazo, britų zonoje.

Jugoslavijos vyriausybė pranešė, kad Sovietų lėktuvai okovo 12 d. buvo iskridę į Jugoslavijos teritoriją penkis kartus.

Estai turi dvi valdžias

SPECIALUS „NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI“ PRANEŠIMAS.

Šm. pradžioje Norvegijoje, Oslo mieste, buvo sudaryta egziliinė Estijos vyriausybė. Toji žinia plačiai apšėle ne tik estų išeivių pasaulį, bet ir toli už jų ribų. Vyriausybę sudarė: August Rei — Valstybės prezidentas, Johannes Sikkar — ministeris pirmininkas, Tonis Varma — užsienų reikalų ministeris, Gustav Suits — švietimo ministeris.

Šios vyriausybės susidarymas labai sujaudino visą estų išeiviją. Daugeliui iš jų buvo neaišku, kokių pagrindų toji vyriausybė buvo sudaryta ir kodėl ji staiga išdygo. Dėl šitų ir dėl įvairių kitų priežasčių, vyriausybė išeivijoje neradusi pritarimo. Nei politinės partijos, nei spauda jos beveik nepalaikanti. Iš esančių laisvajame pasaulyje 8 estų laikraščių, vyriausybės pusėje esąs tik vienas laikraštis.

Šm. kovo 1—3 d. Vokietijoje Augustdorfe susirinko posėdis Estijos rinkiminė taryba ir valstybės prezidentu išrinko p. Alfred Maurer. Šis prezidentas ministerio pirmininko pareigoms eiti pakvietė Johan Holdberg, jis yra ir Krašto aps. ministeris; Johannes Klesment teisingumo min. ir Helmut Maati, valstybės sekretorius.

Trumpai apžvelgsime tuos teisinius pagrindus, kuriais yra paremtas vienos ir kitos vyriausybės sudarymas, pagal „testinumą“.

Pagal Estijos konstituciją, nesant normalių valstybės funkcionavimo sąlygų, vyriausybei vadovauja arba turi teisę ją pavesi sudaryti esąs ministeris pirmininkas; jei ir jo nėra, tai tąją teisę turi vyresnysis amžiumi ministeris. Respublikos prezidentui rinkti yra numatyta Rinkiminė taryba. Ją sudaro: Ministeris pirmininkas, jo nesant — vyresnysis amžiumi ministeris, kuris ir yra tos tarybos pirmininku. 2) Parlamento pirmininkas, 3) Vyriausiojo teismo pirmininkas, 4) Senato pirmininkas ir 5) kariuomenės vadas.

1940 m. birželio mėn. bolševikams okupuojant Estiją Ministeriu pirmininku buvo Juri Uluots. Jam pasisekė išlikti Estijoje ir per pirmąją bolševikų ir per vokiečių okupacijas. Bet 1944 m. rudenį, antrą kartą bolševikams artinantis į Estiją, p. Uluots ministeriu pirmininku paskyrė Otto Tief ir tai atitiko konstituciją. Drauge su juo buvo sudaryta visa vyriausybė. Minist. pirmin. Tief pasilikio Estijoje, o penki jo kabineto nariai pasitraukė į užsienį. Uluots užsieny mirė. Mirė ir vienas kabin. narys p. Rudolf Penno. Liko — August Rei, Johannes Klesment, Johan Holdberg ir Helmut Maanti.

Pagal estų konstituciją, jei Estijos valstybės prezidento nėra, ta inieka. J. Ad.

KANADA SIŪS PAKISTA NUI UŽ 5.000.000 DOL. KVIEČIŲ.

Kanados vyriausybė nutarė apdovanoti Pakistaną 5.000.000 dol. vertės kviečiais, kas padėtų sušvelninti ten maisto trūkumą.

Pinigai bus suteikti iš Kanados 1952-53 m. 25.000.000 dol. įnašo savo 5.000.000 šešių metų Colombo planui, kuris padės išvystyti Pietų ir Pietų Rytų Aziją.

Kiti 25.000.000 dol., tai yra trečiasis įnašas, yra pasiūlytas sekantiems išdiniams metams, kurie prasideda balandžio mėn. 1 d.

Panaši 5.000.000 dol. kviečių siunta, kuri buvo dengiama taipogi Colombo plano lė-

ministerio pirmininko, tai vyresnysis amžiumi ministeris tampa valstybės prezidentu, ir jis gali pavesi bet kam sudaryti vyriausybę. Tačiau tokiu, t. y., nepaprastu, o konkrečiai, karo metu šitas prezidentas ne vėliau, kaip per 6 mėn. turi sušaukti Rinkiminę tarybą, kad ji išrinktų prezidentą.

A. Rei čia esančių vyriausybės narių tarpe vyriausias. Todėl jis ir pasiskubino tapti prezidentu. Pagal konstituciją jam tad ir priklauso. Deja, p. Rei prikišama, kad jis nesusaukė Rinkiminės tarybos. Jis išlaukė tremtyje 8 metus, tuo tarpu, jis Rinkiminę tarybą turėjęs sušaukti po 6 mėn. t. y. maždaug 1945 m. pirmoje pusėje. O tai būtų buvusi pusė metų, kaip jie pasitraukė užsienin. Jis to neapadarė. Jam buvo pasiūlyta ir vėliau sušaukti minėtąją tarybą, bet jis jos nešaukė, o savarankiškai, visiems terminams praėjus, pats pasiskelbė valstybės prezidentu.

Šito fakto aktyvaizdoje susirūpino kiti Rinkiminės tarybos nariai. Vyresnysis amžiumi po Rei yra Holdberg. Jis gyveno Kanadoje. Ėmėsi iniciatyvos ir kovo 1 d. susirinko jo sukviesta Rinkiminė taryba. Ji buvo labai nepilna. Į posėdį neatvyko vyresnysis amžiumi Tief vyriausybės narys tas pats Rei. Laisvame pasaulyje nėra nei parlamento pirmininko, nei jo pavaduotojo. Tad parlamento niekas nestatavo. Vyriausiojo teismo pirmininkas yra žuvis. Jį atstovavo vicepirmininkas — Timotens Gruentel.

Kariuomenės vado nėra, nėra nei vyriaus. štabo viršininko. Jų niekas negali ir pavaduoti. Tik logikos ir kario- nio statuto dėsniais pasiremiant, kariuomenės vado vieton buvo pakviestas vyresnysis savo laipsniu karininkas gen. maj. Johannes Soodla. Se nato pirmininko nėra, jo vieton pakviestas viceprim. Alfred Maurer.

Tuo būdu susiūnko trys — Holdberg, Gruentel ir Maurer. Jie ir nutarė pakviesti gen. maj. Soodla ketvirtuoju, atstovauti kariuomenės vadą.

Šitoji ketveriukė Valstybės prezidentu ir išrinko Maurer.

Kad išlaikys testinumą, prezidentas Maurer p. Goldberg pavedė eiti ministerio pirmi- nko pareigas, o šis į kabineto su dėti pirmoje eilėje pakvietė tuos pačius Tief vyriausybės narius — Klesment, Maanti ir Rei. Tik yra neaišku, ar Rei atsisakys iš prezidentų ir eis į Holdberg sudarytą vyriausybę ar ne. Kitus ministerių tarybos narius esą numatyta kviešti jau ir iš naujų žmonių. Bet kai jau yra dvi vyriausybės, ta inieka. J. Ad.

šomis, buvo išsiųsta paskutiniiais mėnesiais į Indiją.

Kanados 1952-53 metų įnašas Colombo Planui buvo padalintas trim būdais. Ceylon' as gavo per 1.000.000. Be kviečių, Indija gaus dar 9.000.000 dol. ir Pakistanas 5.000.000 dol.

A. Kuprevičiaus koncertas New Yorke praėjo dideliu pasisekimu. Amerikos spauda labai gerai apie koncertą atsiliepė.

Australijos vyriausybė yra nutarusi padėti prancūzams Indokinijos kovose.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7222 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. Amerika \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Contries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

AKTUALIAIS LITERATŪROS KLAUSIMAIS

HENRIKAS NAGYS

Šis principinio pobūdžio straipsnis, objektyviai pasisakęs apie literatūrinę kūrybą ir jos vertinimą, dedamas kaip redakcijos straipsnis.

Kai mūsų laikraščiai aptarę viską, kas priklausė dienos aktualijai, jau beveik baigia pamiršti 1952-uosius metus, pažvelkime vienan pamirštam plotan. Ką gi mūsų literatūros kūrėjai nuveikė per praėjusius metus, kokie nauji ir gaivesni vejai padvelkė knygose, draugijoje, leidyklose, kultūrinėse atkarpose?

Būti pesimistu šiandien nepopuliaru. Tačiau ilgai bei gerai rašydami tyrinėjant 1952-ųjų metų tarpsnį, reikia konstatuoti, kad tremtis ima vis giliau sunktis mūsų kultūrinę institucijų organizmuosna, kad tik tai rašytojai dar liūdnei tebekovoja beviltinga kovą prieš supelėjusią rutiną ir smulkėjantį žmogų. Rašytojai tebe rašo. Gera, kai gali dar tai konstatuoti. Rašytojų knygų tebe pasirodo — nedažniau, kaip užpraėjusiais metais, bet, dėkui Dievui, ir neregčiau. Leidyklos dar šiaip taip išsilaiko. Mūsų knygų mitylos vis dar perka savo žodį. Kiek ilgai? Štai tas dažnai nuryjamas ir nemėgiamas klausimas. Pernuogas klausimas — pesimistiškas klausimas. Palikime laikui jį atsakyti. Ir tikėjime — kaip ir šių pastabų autorius tiki visa širdimi, — jog apdai nuotasai ir iškalbėtasis grįžimas kasdien artėja, — tad su Lietuvos žemės prisikėlimu tikrai kelsis naujam žydėjimui ir mūsų literatūra.

Paminėjome leidyklas. Pereitais metais pažymėsim lietuvių grožinės literatūros leidinių išleido šios leidyklos: TERRA, Liet. Knygos Klubas, Tremtis (rodos, neseniai persikrikštijusi į Bendriją), Gabija, Baltija, Patria, Chicagos Liet. Lit. Draugija, T. T. Pranciškoni ir dar kiti privatūs asmenys bei smulkesnės leidyklos.

Knygos, su kaikiu išimtim, išleidžiamos švariai, tvarkingai, dažnai ir skoningai. Meninė savo išvaizda daugiausia imponuojantys — TERRA leidiniai; leidykla kviečia gabius jaunosios kartos dailininkus, atliekančius savo uždavini (panašiai kaip ir Lietuvių Poezijos Antologija, 1951 metais!). Argi mūsų grafikai, įvertinti viso pasaulio meno autoritetų, taip jau ir ne sugebėtų patenkinti lepus mūsų leidyklos skonio? Dar vienas pasiūlymas leidykloms: vengti korektūros klaidų. Kartais jų tiek daug ir tokių stambių, jog nenorom imi galvoti apie pirmuosius Gutenbergo bandymus. Tiesa, šalia tamsių pušių yra daug šviesių — pirmiausia, leidėjų kietas užsispyrimas kiek galima daugiau leidyklos.

Ką rašo kiti

APIE GERIAUSIUS IR VYRIAUSYBĘ,

K. B. Naujokas rašo „Dirvoje“, atsiliepdamas į L. Prapuolenio pasisakymus „Darbininke“:

„Kaip vienas iš mūsų politinės organizacijos silpnųjų, dažnai esti nurodomas faktas,

dinių paskleisti pasaulin — ir, teigiamo balanso vardan, norisi mūsų leidėjams palinkėti geros sėkmės.

Skaudi vieta mūsų literatūrai nam gyvenime — kaikiu asmenų beatodairinis kritinio žodžio nielavimas pasauliui. Tiesiog, kokiais keistais kriterijais imama seikėti literatūra. Straipsniuose, kuriuose neiškeliamas nei vienas literatūrinis aspektas, autoriai guldomi Prokrusto lovon, negailestingai kapojamas jų asmeninis gyvenimas (net jų ligos!), jų pasaulėžiūra, jų vienoks ar kitoks nusistatymas įvairiais gyvenimo klausimais ir gale padaromas literatūrinis vertinimas: knyga esanti nieko neverta. Jeigu toliau tuo keliu žygiuosime, ne betoli toji diena, kai teks „socialistinio realizmo“ mokytojų vadovėlių perimti kaip neklaidingiausią literatūros vertinimo mastą. Neišgelbės mūsų tremties migloto literatūrinio gyvenimo nei profesionalai laurai, nei oficialių kultūrinių institucijų pirmininkų reišuojami premijų skirstymai. Šiaip ar taip mes dangstysime tas, oficialiom optimizmo maršketėmis papuostas, mūsų literatūrinio gyvenimo žaizdas, tikrai ra dikalus gydymas — išdrisimas pasakyti nors ir skaudžią tiesą atvirai ir tiesiai akysna — gali sukurti bazę naujai ir šviežiai mūsų rašto tradicijai.

Toks žingsnis buvo žengtas pereitais metais. Pro garsų ir gerai suvaizdintą (neva tai nerūpestingą!) juoko klegesį, jo aidas vis dėlto pasiekė literatūrai mylinčiųjų širdį. „Literatūros Lankų“ pirmasis numeris, sutelkęs savin, be pasauližiūrinių skirtumų, jaunus žmones, išėjo pasakyti daugelį gražių ir daugelį nemalonių dalykų, bujojančių tremtiniškojo literatūrinio atmosferoj.

„Literatūros Lankų“ pirmuoju uždaviniu buvo ir lieka — skelbimas kūrybos. Tikslai pats kūrybinis žodis yra pozityviausias ir nuožniausias ginklas ko voje prieš diletantizmą, pasau ležiūrinę netoliaranciją, nekultūringumą ir nešvarą. Todėl ir nenuostabu, kad „L. L.“ sutiko piktą pasityčiojimą ir isterišku juoku tie, kurie gerai žino, kad kiekvienas taurus žodis taiko į juos, jų sukurta ir varganai intrygomis param tytą smulkybės krautuvėlę. „Literatūros Lankai“ atėjo ir atnešė gryno vėjo, jie pasiliks tol, kol mūsų literatūra atgaus vis švarų veidą ir šviesią sąžinę. Jų kreipimasi į kiekvieną lietuvių rašytoją, į kiekvieną naują kelių ir teisingo kritinio žodžio, tebūna geru ženklų, jog mūsų tarpe yra dar daug žmonių, kurie tyli ne todėl, kad nieko nemato, bet todėl, kad jie savo žodžio nenori spausdinti šalia fariziejų ir komercinių savęs išpardavinėjimų.

(b. d.)

APIE LIETUVĄ

KĄ SOVIETAI SKELBIA VISAI NEGALIMA PATIKĖTI.

Pakartotinai paklausta iš Kauno Montrealin atvykusių lietuvių dėl Kauno geležinkelio stoties, atsakė:

— Pasakiau teisybę: ligi aš išvažiavau iš Kauno, geležinkelio stotis nebuvo atstatyta. Ji buvo sukalta iš lentų ir visą laiką tokia ir buvo. Turiu šia progą pasakyti ir dar daugiau: negalima tikėti tuo, ką rašo so vietų spauda. Štai jums ir pavyzdžiai. Buvo paskelbta, kad Kaune bus paleisti žmonės vežioti autobusais. Laikraščiuose pasirodė, kad tai tikrai tuščia lai. Iš paveikslų atrodė, kad autobusai bus nešpetni. Bet, pasirodė, kad tai tikrai tuščia propaganda. Vietoje tų autobusų miesto žmonės vežioti pasirodė mėlyni sunkvežimiai, pridengti brezentu. Į juos įlipi reikėjo per užpakalį, kur buvo padarytas vienas laiptelis. Ir taip buvo visą laiką, ligi aš apleidau Kauną. Kitas pavyzdys: laikraščiuose buvo paskelbta, kad štai ten ir ten bus pastatyti gražūs namai ir įdėtas tų namų paveikslas, bet ligi išvažiavau ta vieta kaip buvo, taip ir liko tuščia. Trečias pavyzdys: Spaudoje buvo paskelbta, kad Kaune labai gražiai sutvarkyta turgavietė — pastatyti specialūs namai ir tt. Bet aš pati toje turgavietėje dirbau ir visas „pertvarkymas“ buvo tik tas, kad buvo viena turgavietės vieta panaikinta, jona buvo privežta akmenų ir neva padarytas darželis, o greta — žuvų rinkoje, prie pat Nemuno, vietoje buvusių būdų lių pastatyti ilgi stalai. Tai ir visas pertvarkymas ir visas sukturūnimas. Todėl, jeigu laikraščiuose kas parašoma ir net atvaizduojama, — tai yra grynai propagandinis triukas, o tikrovėje to visai nėra. Todėl kiekvieną sovietinę žinią, net ir „dokumentuotą“ fotografijomis, reikia priimti ne mažiau kaip su 50 proc. atsargumu. Daugiausia vis meluojama, mulkinami net savi žmonės. Ne gi kiekvienas važiuos į Kauną pasižiūrėti autobusų: jeigu laikraščiai parašė ir dar įdėjo foto, tai jau taip ir yra, — galvoja normalus žmogus. Deja, sovietinė propaganda daug toliau pramato, o ypač ji pasitiki žmonių nuosirdumu, kurį jie vadina naivumu.

— O kaipgi su Kauno tiltais? — Tiltą per Nerį, kaip sakiau, atstatė, bet vietoje buvusio gelžbetoninio, pastatė medinį, sukrūpų, kaip buvo Rusijos caro okupacijos laikais. Po to ėmė taisyti tiltą, per Nemuną į Aleksotą, bet taip pat medinį. Negi okupantas statys gelžbetoninį tiltą! — pa prėžė mūsų pokalbininkė.

Ta pačia proga dar plačiau išsikalbėjome, bet apie tai jau sekandame numery.

Ištrėmimų liudininkai.

Jauna vokiečių iš Karaliaučiaus, kurios tėvus 1945 m. ru sai išvežė Sovietų Sąjungon, likusi viena kurį laiką dirbo kolchoze prie Karaliaučiaus, tačiau bado priversta pabėgo Lietuvon. Čia ji išbuvo iki 1951 m., kol buvo grąžinta Vokietijon.

vinimo darbe įgudę politiniai asmenys, autoritetai“, žodžiu sakant, „geriausi iš geriausių“...

L. Prapuolenis, tačiau, nenu matydamas galimybes „geriausius iš geriausių“ į Vliką besurinkti, nebemato prasmės ir apie Vliko reformą begalvoti. Vlikas, sako, turėtų savo darbą perleisti kitam organui, sudarytam iš „pajėgiausių ir darbingtonių asmenų“. O tas kitas organas, anot jo, būtų egziliinė vyriausybė...

Tačiau lieka neaišku, kur čia yra paslėptas tas stebuklin gas momentas, kuris, nesant galimybių išrinkti „geriausius iš geriausių“ į Vliką, staiga su darytų tokią galimybę, jei im tumėn vartoti egziliinės vyriausybės pavadinimą. Aš bent to kios magiškos galios tuose dvejyose žodžiuose niekaip ne žiūriu...

Prie vyriausybės sudarymo negalima prieiti, kol nėra surta šiais dviem klausimais: 1) koks autoritetas bei kokia

Ji pasakoja, kaip 1948 m. bu vusi ištrėmta vieno stambaus ūkininko šeima, kurioje ji dve jus metus dirbo. Ūkininkai tu rėdė du vaikus — 9 metų sūnų ir 3 mėnesių dukrelę. Vieną dieną staiga atsirado jų ūky je būrys rusų enkavedistų. Jos šeimininkams būvė duota 3 va landas laiko pasiruošti kelio nei, gi tuo tarpu ginkluoti enkavedistai apsupė namus saugo go. Visi jų geresnieji daiktai po to buvo konfiskuoti, gyvuliai priskirti sovchozui, kur jai tekė padėti juos nuvaryti.

Kita, taip pat iš Lietuvos su grįžusi vokiečių, pasakoja, kad didžiausi trėmimai būvė 1948 m. ir 1949 m. Pirmiausia vežė vokiečių kariuomenėje tarnavusius, taip pat ir jų šeimos narius, vėliau tuos, kurie buvo su grįžę iš Vokietijos ir tuos, kurie turėjo daugiau kaip 20 ha žemės. Šie trėmimai vyko Vėlykų metu.

Tame kaime, kur ji gyvenusi, išvežtųjų ūkiai likę tušti, nes lietuvių juose vengė apsigyventi, o rusai bijojo. Visus namų apyvokos daiktus ir gyvulius sunkvežimiais atvežė rusai išsivežė. Likučius pasimėmė vokiečių pabėgėliai ir kai mynai. Kai kurie rūpestingieji kaimynai uždarinėjo langines ir duris, norėdami apsaugoti namus nuo tolimesnio jų ardymo.

1948 m., apie Naujuosius Metus, ji mačiusi, kaip Subačiaus stotyje tremtiniai buvo kraunami į traukinį. Kai kurie jų buvo atsivėrę karvę ir norėjo pasiimti kartu, bet milicija atėmė.

„Savanoriškai“ rašosi.

Taip pat 1951 m. grįžusi iš Lietuvos jauna vokiečių pasako ja, kaip Lietuvos ūkininkai „sa vo noru“ rašėsi į kolchozus.

Tai buvo 1949 m. pavasarį. Prieš tai jau išstisus metus buvo „aiškinama“, kaip bus gera, įvedus kolektyvinių ūkių sistemą. Tačiau ūkininkai nepritarė. Buvo siūloma paduoti prašymus. Ir jai tai niekas neregavo. Ruoden buvo uždėti toki dideli mokesčiai, kad turintieji gyvulių buvo priversti juos vis su parduoti, kad galėtų „skolas“ valstybei sumokėti. Bet ir tai nepadėjo — niekas į kolchozus nestėjo.

Tada 1949 m. staiga visas kaimas buvo apsuptas enkavedistų. Jie vaikščiojo iš ūkio į ūkį su jau paruoštais „prašymais“, kuriuos reikėjo tik pasi rašyti ir jau būsi išgelbėtas iš visų rūpesčių. Atėjo ir pas tos vokiečių šeimininką trys civiliai apsirėngę rusai ir vienas lietuvis komunistas. Prasidėjo „derybos“, kurios truko apie valandą laiko, kol enkavedistai įpykę tvėrė ūkininką, išspraudė abi jo rankas tarpdurin ir, priverė duris, suspaudė abiejų rankų pirštus. Po to dar jį apspardė, išvadino sabotažininku, Amerikos šnipu ir, keikdami, išėjo.

„Tokių vaizdų Lietuvoje buvo tūkstančiai“, — sako vokiečių taitė.

VKVI.

KEISDAMI ADRESUS nepasirūkite pasiųsti 25 c. (smulkiais pašto ženklais).

tvarka lems vyriausybės sudarymą, jos sudėtį ir veikimo vietą, 2) kaip ji tam autoritetui bus atsakinga.

Yra aišku, kad tais klausimais visų pirma turi sutarti Vlikas ir Diplomatią. Bet kad sutarimas visuomenėje būtų sklandžiai priimtas (kad būtų komžiausiai kludancios opozicijos), šiuo metu, atrodo, bū tų reikalingas ir trečias sutarimo dalyvis. Tai turėtų būti Lietuvoje kovojančių balsas...

Bei kaip būtų, jei susitarimas tarp minėtų trijų elementų pasirodytų nepasiekiamas? Ligšiolinis patyrimas jau rodo, kad vien tik tarp Vliko ir diplomatų pažūrų šiuo klausimu tiltus nutiesti labai sunku...

Jei tų tiltų pastatyti nepavyktų, tai greičiausiai tektų pri pažinti, kad egziliinei vyriausybei sudaryti kolkas iš viso neturime būtiniausių sąlygų. Jo ki bandymai surinkti „geriausius iš geriausių“ tuo atveju nieko nepadėtų.

„Dirva“ 10 nr.

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UŽSIPRENUMERUOTI.

TĄ GALIMA ATLIKTI PAPRASČIAUSIU BŪDU: DĖKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAIŠKU SIŪSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaide — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna bargan tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

Pažinkime Kanadą

V — VAKARŲ TYRINĖJIMAS

Kanados milžiniška šiaurės vakarų sritis pasirodė tyrinėto joms ir pirkliais daug žadančia savo turtais ir prancūzų bei anglų lenktyniavimas pasistumti kaip galima greičiau į vakarus ir į šiaurę atidarė nau jus vaizdus šiame krašte.

The Hudson's Bay Company, kuri buvo įsteigta anglų 1670 metais su tikslu prekiauti kailiais Hudson Bay srityje, išsiuntė pirklus ir tyrinėtojus, kurie suteikė daug žinių apie vakarų geografinę padėtį. 1691 metais Henry Kelsey ištyrinėjo prerijas ir Saskatchewan'o slėnį ir praleido žiemą su indėnais šioje srityje, kuri dabar yra Pietų Alberta.

1728 metais Sieur de la Verendrye, čia gimęs kanadietis, dirbo Nipigon prekybos punkte prie Superior ežero ir išgirdo indėnų pasakas apie didelę jūrą vakaruose. Jieškodamas jos, La Verendrye įstėgė prekybos punktus prie Rainy Lake ir prie Lake of the Woods, Ontarijos šiaurės vakarinėje dalyje. Jis pastatė tvirtovę toje vietoje, kur šiandien yra Winnipeg ir įstėgė be to dar prekybos punktą maždaug ties Portage la Prairie vakarinėje Manitoboje.

Vis dar jieškodamas „didžio sios jūros“, tyrinėtojas nukeliavo į pietvakarius iki Missou ri River, pasisuko į šiaurės vakarus ir pasiekė Saskatchewan upės krantus. Jis nesurado didžiosios jūros.

1754 metais Anthony Hendry apkeliavo didžiausią dalį Pietų Alberto ir Rocky Mountains prieškalnyną. Savo prekybos ekspedicijoje jis sutiko prancūzų kailių pirklus prie The Pas, dabart. Manitoboje.

Šis pirklų - tyrinėtojų susitikimas iš St. Lawrence su iš Hudson Bay turėjo istorinės reikšmės. Didelis pavydas išsivystė tarp Hudson's Bay kompanijos ir Northwest kompanijos, Montreal, pirklų, nes viena kaip ir kita kompanija norėjo kontroliuoti tą beribę, daug naudos atnešančią kailių prekybą vakaruose.

Hudson's Bay kompanijos tarnautojas, Samuel Hearne, iškeliavo su ekspedicija 1770 metais labai toli į vakarus kaip ir į šiaurę, kur prieš jį dar nebuvo buvęs baltas žmogus. Jis pasiekė Coppermine upę ir keliavo jos kryptimi iki Great Slave Lake.

Alexander Mackenzie, vienas iš didžiausių Kanados šiaurės vakarų tyrinėtojų, išvyko 1789 metais, būdamas Northwest kompanijos tarnyboje, iš Nukelta į 9 psl.

JUOKDARIAI...

Viskas atvirksčiai.

Mizara rašo: „Stalinas atidavė visa tam, kad darbo žmogus išsilaisvintų, kad jo gyvenimas būtų visko pilnas, kad jis aukštai pakiltų moksle, kultūroje ir gyventų žmoniškosios savigarbos santvarkoje. Štai, kodėl šiandien milijonai žmonių Stalino verkia! Stalininė epocha žmonijos istorijoje pasiliks viena šviesiausių“.

Nieko panašaus nebuvo ir nieko panašaus nėra. O kas yra, tai yra viskas atvirksčiai: niekas Stalino neverkė, o jeigu kas verkė, tai iš džiaugsmo, kad gal ji pasibaigs vergijos, bado ir skurdo laikai. Stalinas išžudė milijonus žmonių išžudė savo draugus, išžudė visus, kas tikrai nesutiko jį laikyti caru ir Dievu. Kitus milijonus uždarė į kalėjimus ir katorgines stovyklas. Trečius milijonus atidavė sovietinei baudžiavai — atėmė iš ūkininkų žemę ir suvarę į sovietinės baudžiavos dvarus — kolchozus, padarė kumečiais-baudžiaininkais. Taigi Stalino tikrai epocha, bet tikrai mirties, bado ir vergijos epocha, kurios žiaurumo nežino nei žiauriausi Rusijos carų istorijos laikai. Tai tamsiausia „epocha“.

Kitiems siūlo, bet pats nenori... Mizara rašo: „Niekas profesorius iš Lietuvos nevarė. Daugybė kitų profesorių pasiliko Lietuvoje gyventi ir kurti. Jie šiandien darbuojasi su savo žmonėmis ir savo tautai. Jiems nereikia dejuoti ir ašaroti. Jiems nereikia skųstis, kad jų sukaitytys švenčiamos tolimoje Amerikoje, ar kur Brazilijoje, ar kur Afrikoje“.

Taigi, „daugybė kitų profesorių pasiliko Lietuvoje“, kaip sako Mizara, bet kur ta „daugybė“ šiandien yra? Jų darbo ir kūrybos sukaityvių nei šunelis neaploja, nes ta „daugybė“ jau Sibire ar panašiai yra likviduota. Nedaugeliui yra pasisekę likti gyviems. Kur, pav., prof. Jurgutis, kuris repatriavo? Kur prof. J. Aleksa, kuris iš vokiško kaceto sugrįžo į

Kitiems siūlo, bet pats nenori... Mizara rašo: „Niekas profesorius iš Lietuvos nevarė. Daugybė kitų profesorių pasiliko Lietuvoje gyventi ir kurti. Jie šiandien darbuojasi su savo žmonėmis ir savo tautai. Jiems nereikia dejuoti ir ašaroti. Jiems nereikia skųstis, kad jų sukaitytys švenčiamos tolimoje Amerikoje, ar kur Brazilijoje, ar kur Afrikoje“.

Taigi, „daugybė kitų profesorių pasiliko Lietuvoje“, kaip sako Mizara, bet kur ta „daugybė“ šiandien yra? Jų darbo ir kūrybos sukaityvių nei šunelis neaploja, nes ta „daugybė“ jau Sibire ar panašiai yra likviduota. Nedaugeliui yra pasisekę likti gyviems. Kur, pav., prof. Jurgutis, kuris repatriavo? Kur prof. J. Aleksa, kuris iš vokiško kaceto sugrįžo į

Kitiems siūlo, bet pats nenori... Mizara rašo: „Niekas profesorius iš Lietuvos nevarė. Daugybė kitų profesorių pasiliko Lietuvoje gyventi ir kurti. Jie šiandien darbuojasi su savo žmonėmis ir savo tautai. Jiems nereikia dejuoti ir ašaroti. Jiems nereikia skųstis, kad jų sukaitytys švenčiamos tolimoje Amerikoje, ar kur Brazilijoje, ar kur Afrikoje“.

Kitiems siūlo, bet pats nenori... Mizara rašo: „Niekas profesorius iš Lietuvos nevarė. Daugybė kitų profesorių pasiliko Lietuvoje gyventi ir kurti. Jie šiandien darbuojasi su savo žmonėmis ir savo tautai. Jiems nereikia dejuoti ir ašaroti. Jiems nereikia skųstis, kad jų sukaitytys švenčiamos tolimoje Amerikoje, ar kur Brazilijoje, ar kur Afrikoje“.

Mandrapypkis.

Kas yra Stalino įpėdinis Georgij Malenkov?

ŠIS ĮSPĖJANTIS STRAIPSNIS BUVO PARAŠYTAS 1952 METŲ SPALIO MĖNESĮ, BET JIS PUKIAI TINKA IR DABARČIAI.

Jis yra ne iš tokių vyrų, kuri kas nors pasirinktų sėdėti drauge laike pietų. Jo veidas yra apvalus ir be išraiškos, žandai sudribo, smakras dvigubas, tačiau jo akys turi variantų žvilgsnį. Jo siurkštūs juodi plaukai atrodo lyg kad būtų priklijuoti. Jis visai nemėgina atrodyti malonios išvaizdos. Georgij Maximilianovič Malenkov yra ne toks, kurį kas nors apibūdintų kaip simpatišką ar malonią asmenybę. Vie nas įžymus diplomatas - svečias aprašė savo susitikimą su Malenkovu Maskvoje laike vieno pietų:

„Mano ryškiausias prisiminimas yra Malenkov'o išvaizda. Tai buvo pats pikčiausias ir blogiausias sutvėrimas visoje Sovietų Sąjungoje. Aš buvau pritrenktas jo atstumiančios išvaizdos — apvalios, sudribusios ir išblykusios...“

Jis matomai buvo užsimiršęs ir, atrodė, visai nekriepė dėmesio, kas darėsi apie jį prie stalo. Kada buvo keliama — geria mi tostai, jis automatiškai pakeldavo savo stiklą ir vėl pasinerdavo viską paniekinančioje tyloje.“

Kitas diplomatas pasakė apie Malenkov'ą: „Aš negalėčiau pakęsti gyvenimo iš šio žmogaus malonės“. Tačiau milijonai Sovietų Sąjungos žmonių ir jų gyvybės pareina — priklausoma nuo Malenkovo malonės ar nemalonės.

Kaip Centro Komiteto sekretorius, kaip Politbiuro ir Orgbiuro narys, jis kontroliuoja ir valdo partijos „mašineriją“ — milžinišką, sudėtingą mechanizmą, kuris siekia kiekvieną Rusijos kampą, ir to li už Sovietų Sąjungos ribų satalinės valstybės, o taip pat komunistų partijos cėlėse laisvame pasaulyje.

Amerikonai pradeda pažinti jo veidą: riebus, išpurtus, išulu veidą, kuris pradėjo dažnai rodytis oficialiose sovietų fotografijose artimiausias prie pasenusios ir klastingos Stalino kaukės. Malenkovas buvo kartą net įgaliotas patvirtinti baisyjį Stalino parašą svarbiuose dokumentuose specialiu guminiu antspaudu. Ir dar daugiau: jo gaudy, kad šis trumpas (5 pėdų 7 colių), riebus (apie 250 svarų), 51 metų amžiaus vyras paveldės Stalino valdžią ir galią. Praėjusiais metais įvykęs Maskvoje 19-tasis Komunistų partijos suvažiavimas (kongresas) atnešė dar daugiau garbės ir paryškino šio Stalino antspaudą patikėtinio vietos svarbumą.

DR. JUOZAS KAŠKELIS

Komunizmo ideologijos tikrovė VIII.

IV.

Kominternas - Kominformas, komunistų partija ir S. S. S. R. Jau mes anksčiau matėme, jog visos komunistinės organizacijos, veikiančios visame pasaulyje, yra griežtai subordinuotos Kominternui įsakymams. Visos tokios organizacijos, kur jos bebūtų, yra neatskiriama dalis vienos didžiulės destruktivės organizacijos vadovaujamos iš Maskvos. Tai vien Kominternas - Kominformo sekcijos. Kitaip tariant, paskira kurio nors krašto komunistų partija ir Kominternas-formas yra tas pats kūnas.

Kalbant apie komunistų partiją apamai, čia daugiau sūti turima galvoje Rusijos komunistų partija, kuri šiuo atveju irgi yra to komunistinio tinklo organizacinė dalis. Bet ir visos kitos komunistų partijos veikia ir veikia besivadovaujančios t. v. 21 teze, kurios buvo priimtos 1920 metais Kominternio kongrese. Tų tezių keturioliktą skamba šitaip: „Kiekviena partija, norinti priklausyti prie komunistinio internacionalo, turi visuomet padėti visoms tarybinėms respublikoms, ypač jų kovoje su kontrevoliucinėmis jėgomis. Ji turi vesti žūtbūtinę ir su nieku nesivaržančią propagandą, kurios tikslas: bet kuria kaina sutrukdyti transportą amunicijos bei kovos priemonių visiems Tarybų (Sovietų) Respublikos priešams. Taip pat turi būti varoma kuo stipriausia propaganda tarpe karių, kurie siunčiami kovoti su tarybų respublikomis“. Išvertus tą tezę į kasdieninę kalbą, reiškia, kad kiekviena komunistų partija, Kominternio-formo sekcija, savo veiklą turi sudėti su bolševikų valstybinio ornaizmo veikla. Kitaip tariant, Kominternio-formo, komunistų partijos ir Tarybų (Sovietų), respublikos uždaviniai bei siekliai tie patys. Tas buvo prieš karą, tas pats yra ir šiandieną. 1829 mt. paskelbtose Kominternio programoje, kuri veikia ir šiandieną, pasakyta, kad: „SSSR yra viso pasaulio prispaustųjų klasių tėvynė ir tarptautinės revoliucijos židinys“. Stalinas bei kiti bolševikų „apaštalai“ visą laiką skelbė ir skelbia, kad „Tarybų (Sovietų) Sąjunga yra pasaulinio revoliucijos sąjūdžio vėliava“, t. y., kad Tarybų Sąjunga pasistačiusi sau uždavinį įvykdyti Kominternio bei jo sekcijų siekius.

Taičau tie patys bolševikų vadai visą laiką, ypač vakarų Europos ir Amerikos visuomenę, visai mulkino įrodinėdami, kad esą Kominternas-formas esąs visiškai savaranka institucija, tariai nio nieko bendro neturinti su Sovietų Sąjunga.

Įpėdinystė ir vyresniškumas.

„Plačioji mūsų šalis gyvena jaudinančias dienas“, rasė komunistų partijos laikraštis „Pravda“ vieną savaitę prieš suvažiavimo pradžią. Per visą Rusiją nuo mažiausių rajonų ligi šešiolikos respublikų, kurios sudaro Sovietų Sąjungą, sostinių, partijos bosai rinko delegatus šiam didžiui įvykiui Visa Sovietų Sąjungos spaudoje buvo pilna istorijų ir aprašymų apie stachanoviečius darbininkus, kurie dvigubino ir trigubino savo gamybą suvažiavimo garbei. Visas Maskvos Hotel Metropole antrasis aukštas buvo rezervuotas atvykstantiems delegatams.

Tačiau, kaip paprastai Sovietų Sąjungoje, daugumoje vi si pasirodymai buvo gaubiami paslaptingumo skraistės. Net paskyrimas salės, kurioje turė jo susirinkti 2000 delegatų, buvo laikomas paslapyje ligi paskutinio momento. Buvo didžiausias skirtumas, jei tai palyginti su koku nors amerikonių politiniu susirinkimu ar konvencija.

Kaip visuomet, delegatai buvo iššaukti į Maskvą pasėdėti laike akto, paklusniai „balsuoti“, kada pasakoma balsuoti, paklusniai paploti, kada jiems pasakoma ploti. Delegatai vyko ten tik pasiklausyti ir pritarimą išreikšti sprendimams, kuriuos jau iš anksto paruošė vyriausioji partijos vadovybė. Tie sprendimai buvo „įkūnyti“ ir išdėstyti partijos politiniame raporte, kurį paskaitydavo pats vyriausias bosas — kol buvo gyvas Leninas, o vėliau Stalinas. Praėjusiais metais su senes Stalinas, kaip koks garbės prezidiumo pirmininkas, pats sėdėjo užpakalyje ir leido Malenkovui paskaityti tą kalbą.

Laikė eilės paskutinių metų sovietų hierarchija ir vyresniškumas buvo šitokioje tvarkoje: Stalinas — Nr. 1.; Molotov Nr. 2.; Beria — Nr. 3. Malenkovas būdavo skaičiuojamas Nr. 2½ (tarp Molotovo ir Berios). Tačiau paskutiniu laiku rusiškų reikalų ekspertai galvojo, kad draugas Malenkovas pakilo augštin ir yra skaičiuojamas „Nr. 1½“. Nors Molotovas ir nebuvo oficialiai pažemintas, tačiau paskutiniu laiku buvo daug kalbama, kad Stalinas su Molotovu apsiėjęs. Beria, bosas Sovietų Rusijos slapotosios policijos, atrodo, patenkintas valdymo savo baisiosios jėgos visų valdančiųjų užnuga ryje ir yra, be to, Malenkov'o draugas — neabejotinai jo vienintelis draugas. Yra buvę net

tokių spėliojimų, kad Stalinas riekalui esant, pasidaryti vieninteliu bosu. Stalinas žinojo, kad maža diktatorių pasaulio istorijoje, o nei vienas diktatorius XX-tame amžiuje negalėjo sugebėti garantuoti ir užtikrinti švelnaus ir ramaus įpėdinystės - valdžios perdavimo, tam asmeniui, kuriam norėjo. Jis pats turėjo iššudyti tūkstančius žmonių, kol pasijuto esąs saugus ir užtikrintas kairi-

po vienintelis Lenino įpėdinis. Neatrodė ir nebuvo jokių gaudy, kad Stalinas būtų paskyręs savo įpėdinį, kol dar jis buvo gyvas. Per išsą eilę metų jis išlaikė jėgos ir valdžios balansą gražiai padalytą tarp pretendų į savo sostą. Gali būti, kad paskutiniaisiais metais Stalinas bandė suteikti Malenkovui pakankamai realios galios ir jėgos pakeisti jį — pasidaryti

jo įpėdinį, be tokios rūšies kraujo praliejimo, kurį atliko pats Stalinas Rusijoje. Taip kaip Stalinas, Georgij Malenkov buvo iškarto partijos „machine man“.

Malenkovas niekuomet nebuvo revoliucionierius ir visai ne panašus į Staliną, Molotovą ir kitus „senus bolševikus“, kurie rengėsi revoliucijai rūsiuose - pogrindyje ir perėjo kalėjimus ligi 1917 mt. revoliucijos. Mažai yra žinoma apie ankstyvesnį Malenkovo gyvenimą, išskyrus tai, kad jis yra gimęs 1902 metais, kazokų mieste Orenburg (dabar Čkalov), prie Uralo upės ir gali būti, kad jo tėvai buvo „buržuai“.

Kada prasidėjo revoliucija Georgij M. buvo gimnazijoje. Jis tuojau įstojo į raudonąją armiją, o metais vėliau ir į komunistų partiją. Nemėgstantis juokų, pavyzdingas 18 metų jaunuolis, turėjęs gabumų kaip mechanikas, Malenkov buvo patikėtas tokiais darbais, kaip tikrinimas draugų — kareivių lojalumo armijoje ir „skryningavimas“ kandidatų, norinčių įstoti į komunistų partiją. Kadangi Malenkov šiuos jam pavestus darbus vykdė gerai, tai jam buvo pavesta priežiūra komunistų grupių Maskvos mokyklose. 1925 mt. Malenkov gavo tokį darbą, kuriam jis buvo sutvertas: jis buvo išrinktas būti vienu iš Stalino asmeninių sekretorių.

Tolimesnis Malenkovo kilimas.

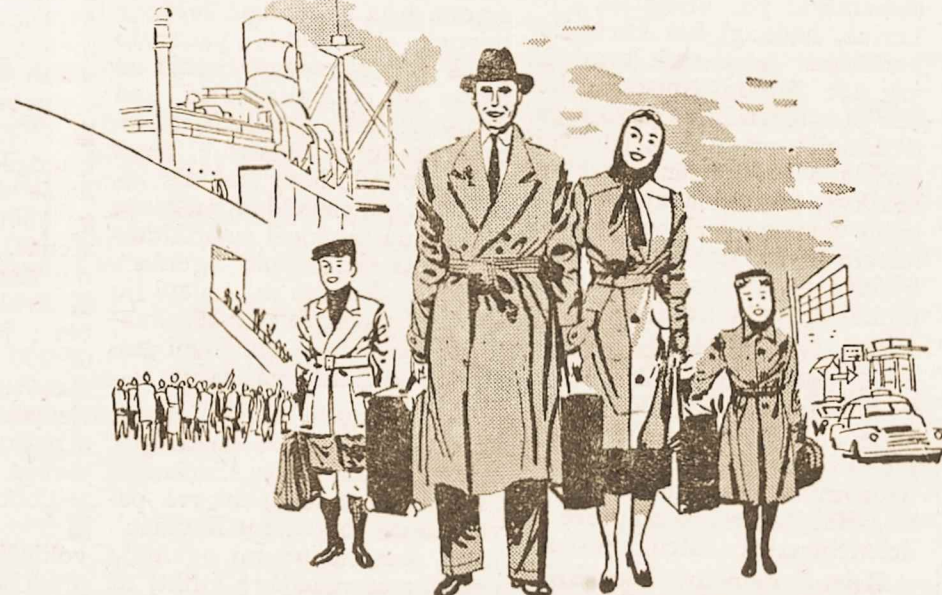
Kaip daug gerų sekretorių to siekia, taip ir 23 mt. amžiaus Malenkov nusistatė padaryti save nepakeičiamu ir būtinu. Jeigu Stalinui paskubėję būdavo reikalinga kokia nors pavardė ar faktas, tai jis tai turėdavo ant sekretoriaus liežuvio galo. Malenkovo atmintis yra tikrai fenomenali, o dar papildymui to jis prisirinko didelę eilę faktų ir skaičių apie kiekvieną, didelį ar mažą, kuris tik galėjo pasimaišyti jo bo so Stalino aktyse.

Toliau, jauno sekretoriaus tarnyba buvo išplėsta ir apėmė net keletą svarbių egzekutivių (vykdomųjų) postų) organizacijos sekretorius, Maskvos partijos komitetas, 1930 — 1934; personalinis šefas visų unijų partijos centriniame komitete, ir tt.) tačiau jis pasistengė pasilikti Stalino ausimis ir akimis.

1930 metais laike kruvinių valymų Malenkovo neišsemiam atmintis turėjo ilgą darbo valandas nesimaissant tose žiauriose scenose. Jis taip atsar-

Nukelta į 8 psl.

NAUJAI ATVYKUSIEJI! JUMS SIŪLOMI PATARNAVIMAI

Beveik visuose Kanados miestuose ir miesteliuose Kanados gyventojai įkūrė patarnavimo skyrius, kad padėtų naujai atvykusiems įsikurti Kanadoj. Šią pagalbą teikia laisvu noru paskirų žmonių grupės, arba bažnytinės organizacijos. Kad galėtumėt išmokti prancūzų ir anglų kalbos ir įgytumėt žinių iš Kanados istorijos, geografijos ir valstybinės santvarkos, tapo suorganizuoti taip vadinami pilietybės ir kalbos kursai.

Reikalui esant kreipkitės į valdiškų įstaigų tarnautojus, pav., į Pilietybės ir Imigracijos Departamento (Department of Citizenship and Immigration), arba į Valstybinės Darbo Įstaigos (National Employment) valdininkus, kurie džiaugsis galėdami aptarti su Jumis Jūsų planus kas link įsikūrimo Kanadoj, taipogi dykai Jums patars, kaip atsigabenti gimines į Kanadą iš Senojo Žemyno.

Kurioj vietoj beįsikurtumėt Kanadoj stenkitės sužinoti apie viršminėtus patarnavimus, kuriais galit pasinaudoti.

PLANUOK TAPTI KANADOS PILIEČIU

Jei esat Kanadon atvykęs imigrantas ir jei Jums 18 ar daugiau metų amžiaus, galit dabar pradėti žygius Kanados pilietybės gavimui.

Užpildę sekantį kuponą, gausit knygtę su pa aiškinimais, ką daryti.

 DEPARTMENT OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION		Citizenship Branch, Department of Citizenship and Immigration Ottawa, Ontario.
Please send me the booklet on the steps to Canadian citizenship.		Vardas ir pavardė Andresas
Hon. Walter E. Harris Minister	Laval Fortier Deputy Minister	

gos vyriausybė ir pastaroji visiškai negalinti būti atsakinga už Kominternio-formo veiksmus.

Bet tai buvo ir tėra paprastas komunistų melas. Tai geriausiai įrodo nors ir paviršutinis susipažinimas su tų trijų institucijų santvarka bei uždaviniais, jų statutiniais bei praktiniais tarpusaviais ryšiais ir jų vadovybės aparato asmenine sudėtimi, su visos komunistinės mašinos dekoracijomis ir užkulėmis.

Tarybų Sąjunga, kitaip vadinama SSSR, vidaus valdymo požiūriu, yra visos virtinės vykdomųjų komitetų piramidė. Iš tolo žiūrint, tai būtų visa sistema demokratinio organų, tačiau arčiau prisisiūjęs aiškiai matyti, kad visi tie vykdomieji komitetai bei tarybos tėra tik dekoracija. Jų teoretinė galia praktikoje yra lygi nuliui. Tai mes matėme ir matome ir Lietuvoje komunistų okupacijos metu, juk tada ir menkiausias įmonės, t. v., darbininkų komiteto nariai buvo tik proforma renkami, o tikrumoje jie buvo parenkami ir iš anksto paskiriami tom ar kitom „renkamom“ areigom komunistų partijos organų. Tas pats buvo ir su t. v. liaudies seimo bei LTSR Augščiausios Tarybos rinkimais, kur kandidatai buvo iš angsto „paskirti“. Tikrumoje visi komunistinės valstybės valdymo organai — visokie vykdomieji komitetai bei tarybos tai — žaisleliai, kuriais faktiškieji komunizmo vadovai monija nenusivokiančius ir suterorizuotus savo pavaldinius.

Komunistinėje santvarkoje, greta tarybų valstybinio aparato, kaip savistovus organizmas, veikia komunistų partijos aparatas, turintis faktiškai kur kas didesnę galią nei kokie nors, nors ir augščiausi, komunistiniai administraciniai organai. Negana to, juk pačią suvereninę Tarybų Sąjungos valstybę net ir formaliai dabar valdo komunistinė partija.

LTSR „konstitucijos“, kuri yra visiškai t. v. „Stalino Konstitucijos“ kopija, 98 str. yra pasakyta, kad „... yra pasakyta, kad „... aktyvesnieji ir sąmoningauisėji darbininkų klasės ir kitų darbo žmonių sluoksnių piliečiai jungiasi į Visasąjunginę Komunistų (bolševikų) Partiją...“, o pirmuoju tos konstitucijos straipsniu LTSR yra socialinėje darbininkų ir valstiečių valstybė, kitaip tariant tikrenybėje ir pagal konstituciją valdžia tarybų santvarkoje priklausanti geriausiems (žinoma kabutėse) darbo klasės atstovams — komunistų partijai, kitaip tariant komunistinėje valstybėje turi galios tik komunistų partijos organų parodymai. Todėl jei vieną gražią dieną Visasąjunginis Tarybų Sąjungos suvažiavimas, kuris pagal Stalino konstituciją, teoretiškai yra suvereninis Tarybų Sąjungos valdovas, išrinktų naują Vykdomąjį Komitetą ne iš komunistų arba priimtų kokį nutarimą prieš

taraujančią komunistų partijos interesams, tai visi atstovai, tariai suvereniniai „tarybų tautos valios reiškėjai“ tuojau pat būtų pastatyti prie sienos.

Tai yra todėl, kad komunistinėje valstybėje greta tarybų valdžios faktiškai yra dar „proletariato diktatūra“, kuri ir sudaro viso bolševikų - komunistų politinio aparato esminę dalį. Pati „proletariato diktatūros“ sąvoka yra visiškai nelogiška, bet apie tai mes pakalbėsime vėliau, čia paliesime tik tos sąvokos struktūrą.

Esmėje „proletariato diktatūros“ sąvoka yra paprasčiausias muilo burbulas. Visiškai neįmanoma, kad „proletariato klasė“ galėtų valdyti pati save ir dar kitas klases — visą valstybę. Gyvenime „proletariato diktatūra“, kaip klasės diktatūra, yra visiškai neįgyvendinama. Bet Bolševikai čia rado šėitį. Jie paskelbė, kad proletariatas valdo save ir savo proletarišką valstybę ne pats, o per komunistinę partiją visiškai nėra joks proletariato atstovų sambūris. Tai tik proletariato „avangardas“, jėga paėms politinę valstybės valdžią proletariato vardu. Reškia proletariatas „vykdo“ savo diktatūrą per savo avangardą — komunistų partiją. Tai vien tik sofistika, kuri dar labiau išryškėja kai mes prisiminsime, jog komunistų partija buvo įsteigta ir vadovaujama ne darbininkų, ne proletariato, o inteligentų, daugiausiai, kilusių iš kapitalistinės klasės atstovų tarpo ir iš daugumoje, save vadinančio išrinktąja, vienos tautos fanatiškiausių atstovų.

Iš čia aišku, kad Sovietų Sąjunga — „proletarinė valstybė“ — faktiškai valdo komunistų partija. Ten „proletariato diktatūra“ yra pakeista komunistų partijos diktatūra, teoretiškai turinti reikšti proletariato valią bei siekius.

Šitoks pakeitimas — pavadinimas komunistinėje santvarkoje nėra vienintelis. Tai tik eilinis iš visos virtinės bėly, nes ir pati komunistų partija yra ypatingos struktūros partija, kur partijos diktatūra faktiškai pakeičiama valdančio centro diktatūra. Tarybų Sąjungoje faktiškai ne tik nėra „proletariato diktatūros“, bet ten tiesiog nėra ir pačios komunistų partijos visumos diktatūros. Ten faktiškai juk valdo ne komunistų partija, o vien oligarchinis politinis partijos centras, kurio viršūnėje stovi raudonasis imperatorius — Stalinas. Tariai legaliai tas atsieikiamas pasiremiant dar Lenino paskelbtu „demokratinio centralizmo“, kurio esmė sudaro inscenizavimas rinkimų, per kuriuos sudaromas valdantysis centras, kurio įsakymai yra absoliučiai privalomi visiems partijos nariams. „Demokratinio ocentralizmo“ žodis yra puiki kaukė visokiai uzurpacijai. Tik dėka jo, kartą susidaręs partinis valdantysis centras, pasidaro visiškai nepakeičiamas. Taip įvyko Rusijoje.

Daugiau bus.

Lietuviai susprogdino sovietų šnipų tinklą Kanadoje

IGORIO GUZENKO STRAIPSNIS „STALINAS MANE SIUNTE Į ŠNIPŲ MOKYKLĄ“

„Coronet“ kovo mėn. numeryje yra labai įdomus straipsnis, kuriame Igor Guzenko, buvęs Sovietų ambasados narys ir vienas svarbiausių sovietų šnipų, vėliau pabėgęs su pundu slaptų dokumentų ir perdavęs Kanados valdžiai, papasakojo naujų įdomių smulkmenų iš sovietų šnipinėjimo veiklos demokratinuose kraštuose. Nors kiekvienas kanadietis turėtų tą straipsnį mintinai išdėsti, bet mums lietuviams jis juo įdomesnis, nes čia Guzenko pasisako, kad ne kas kitas, o lietuvis, buvo tas asmuo, kuris jame įžiebė mintį mesti save į bjaurų amatą ir su didžiausia rizika savo gyvybei bėgti į demokratiją stovyklą tikslu į perspėti apie baisių sovietų šnipų tinklą, kuriuo jie yra apipynę nieko blogo neįsivaizduojamus laisvus kraštus.

Mano vardas yra Igor Guzenko, pradeda autorius. „Mano du vaikai niekuomet negirdėjo to vardo. Taip pat jo ne girdėjo mūsų kaimynai bendruomenėje, kurioje mes dabar ramiai gyvename kaip Kanados piliečiai. Mažiau kaip tu žinoji žmonių — mano žmona ir saulėlė kietai sučiaupusios lūpomis RCMP bei FBI pareigūnų žino tą paslaptį. Tik jie žino, kad tas žmogus, kuris dabar aš esu, yra buvęs Rusijos žvalgybos pareigūnas, padaręs apsisprendimą, kūrį pakeitė dalarties ir ateities istorijos kryptį“.

Nupasakojęs, kaip jis pats, supratimo neturėdamas, kokių rimtų pasekmių turės jo pasiryžimas, kai jis, apsimišęs 109 nepaprastai inkriminuojančiais dokumentais apledo sovietų atstovybės Ottawoje geležinius vartus, Guzenko toliau apsaugo savo pergyvenimus prieš jį atsiunčiant į Kanadą, tai yra jo paruošimą šnipo pareigūnui Maskvoje, rūsčiame, griežčiausiai saugomame name prie Kro potkino Vartų, kur paruošiami įvairiausi raudonųjų šnipai, diversantai, provokatoriai bei agentai ir kur taip pat surenkamos ir skirstomos iš viso pasaulio siunčiamos tų šnipų surinktos žinios, dokumentai ir kt. medžiaga.

Tame name dirba 5.000 vyrų ir moterų specialistų įvairiose mokslo, politinės analizės, karinių reikalų ir ekonomijos srityse, o jiems padeda dar didesnė armija žmonių, agentų ir panašių tipų. Šios vyriausios būstinės direktoriai yra visi rusai, tačiau jų žinioje dirba ekspertai yra įvairiausių tautų išgamos. „Savo bendradarbiais aš turėjau išgamų

anglų, kanadiečių, prancūzų, turkų, havajiečių ir japonų“, sako Guzenko.

Slapčiausieji dokumentai, po to kai aš ir kiti kodų dešifravimo pareigūnai išaiškindavome, būdavo mūsų sekcijos šefo perduodami į Kremlį pačiam Stalinui, Molotovui arba Malenkoviui. Mūsų medžiaga sudarė kasdien įplaukiančios gausybės slaptais šriftais rašytų kablegramų, paprastai siunčiamų per sovietų ambasadas diplomatinuose paketuose arba asmeniškai per oficialius kurjerius, kadangi kai kurie dokumentai buvo tik svarbūs, jog net diplomatiniais sudėtais juos siųsti buvo pavojinga. Svarbieji agentai iš užsienių turėdavo kartkartėmis grįžti į Maskvą, kur buvo apgyvendinami valdžios rezidencijose už miesto ir čia juos kasdien lankydavo augšti sovietų valdininkai ir pats Stalinas.

Mes, sovietų agentai, tai yra rusai, specialiai išmokslinti savo pareigoms žvalgybos vyriausioje būstinėje, puikiai žinojo me savo darbo uždavinį. Tas uždavinys buvo juodu ant balto užrašytas mūsų slaptose ir doktrininacijos instrukcijose:

Griauti demokratinis kraštus iš vidaus. Planuoti planus, kaip suduoti stambesnius žlugdomus smūgius kai laikas bus pribrendęs. Tuo atveju mūsų nuolatinis uždavinys buvo parūpinti smulkiausia vaizdą apie slaptą bei konfidencingą politinę, ekonominę, karinę ir moksline raidą kiekviename krašte.

Turint galvoje milžinišką planą, kokią Rusija lošia, nesunku yra suprasti sovietų žvalgybos šūki, kad nepasisekimas nėra pakenciamas. Guzenko sakosi, pats turėjęs progą įsiti kinti, kokių brutaliu būdu ta politika yra atliekama. Pavyzdžiui, jis pasakoja apie vieną jauną leitenantą Pančenko greitame su juo kabinete. Pančenko darbas buvo paskirstyti mas gaunamų ir išsiunčiamų telegramų. Vieną pavakare visas štabas buvo sušauktas išsklaudyti jį šefo žvalgybos viršininko generolo Iljičenko pranešimo. Kietais šaltais žodžiais generolas pranešė, kad vienas tarnautojas, versdamas į incineratorių sudeginimui atliktus raštus surado vieną voką, kuriame buvo Molotovo slaptos instrukcijos sovietų ambasadoriui Londone, Malskiui, juodaštis. Nusėkta, kad tą apsilėidimą padarė leitenantas Pančenko. Aštuonioms dienoms praslinkus vėl buvome sušaukti išsklaudyti pranešimo. „Buvęs leitenantas Pančenko šlyt karinio tribunolo sprendi

mu buvo sušaudytas“, skambėjo trumpas pranešimas.

Mūsų viršininkai nelaukdavo, kol klaida ar apsilėidimas įvyks, jie patys jį įsiekdavo. Kiekvieną dieną galėjai sulaukti patikrinimo. Staiga NKVD agentai įsiveržia į kambarį, su rinka „Kiekvienas sėdėti ramiai, rankas ant stalo!“ ir po to prasideda asmeninė krata ir stalų bei lentynų apšėkojimas. Kratos tikslas visuomet buvo, pagauti ar kas nors nedaro slaptų telegramų nuorašų ar pasižymėjimų. Bausmė kiekvienam atveju — egzekucija. Mus visą laiką sekė ir būdavo me dažnai šaukiami smulkiausiems pasiaiškinimams mažiau sio įtarimo atveju.

Šiandien aš pats ir mano žmona Ana gyvename šešelyje mirties sprendimo, padaryto prieš mus Maskvoje mums už akių. Aš puikiai žinojau, kad žengiant lauk pro sovietų ambasados duris Ottawoje, marškinis prisikimšęs slaptais inkriminuojančiais dokumentais, kad mano sekamas susitikimas gali būti su „šlapiu agentu“. Puikiai žinojau tų „šlapiųjų agentų“ pareigas dar Maskvoje kai jie būdavo siunčiami „misijos“ atlikti iš užsienių...

Telegramų ir kabelių tarpe Maskvoje per mano rankas per eidavo tuzinai raštų, liečiančių „šlapius reikalus“, tai yra pavadinimas tos rūšies likvidacijoms, kur nužudomi agentai, neatlikę ar nepajėgę atlikti uždavinių, arba būdavo atgyvenę savo dienas ir nebereikalingi, arba buvo įtarti pradėjus svyruoti ir t. p. Štai tipingas telegramas tekstas sovietų žvalgybos viršininkui Kinijoje:

„Nušalinti Kimą. Darbą pavesi Khatui...“, žinoma, abu du vardai slapti. Kuo Kimas nusikalto, neteko sužinoti, tik jo lavonas neužilgo buvo rastas vienoje Charbino alėjoje.

Ta procedūra visuomet atliekama tuo pačiu metodu, metodu, per ilgą laiką išpraktikuota. Kai agentas bet kurioje pasaulio šalyje numatomas pašalinti, paprastai pavedama toje šalyje akredituotam sovietų kariniam ataše paruošti veikimo planą ir gauti Maskvos užgyrimą. Planas po užgyrimo perduodamas karo žvalgybos sekcijai Maskvoje, žino mai kaip O. S. Z., „specialių uždavinių skyrius“.

Čia paruošiamas kelionei specialus „šlapiųjų reikalų ekspertas“, kuris diplomatinio kurjerio pavidale lėktuvais išsiunčiamas į savo veikimo kraštą. Atlikęs savo misiją, jis grįžta Maskvon kaip kitas diplomatinis kurjeris, veždamasis portfelį su dokumentais. Jei portfelis būdavo dar storesnis, buvo aišku, kad „šlapias agentas“ yra atlikęs ir kitų uždavinių.

Nukelta į 7 psl.

Iš visur ir apie viską

Italų inžinieriai konstatuoja, kad pagal šiuo dienų automobilų greitį, kelių sistemą atsilikusi 50 metų ir tik todėl esamas toks didelis nelaimingų atsitikimų skaičius.

Anglijos oro laivyno ministras paskelbė, kad pervežti vieną kareivį iš Anglijos į Vindurinius Rytus oro keliu, naudojant komercinius lėktuvus, atseina 11 dolerių pigiau, negu jūros laivais. Naudojant sprausminius lėktuvus, tas transportas dar daugiau atpig.

1952 m. birželio 30 d. JAV buvo 4.740.849 elektrifikuoti ūkiai, t. y. 88,1 proc. visų ūkių. Prieš metus tas skaičius siekė 84,2 procento. Paskutiniaisiais metais elektrifikuoti 211.229 ūkiai. 641.285 ūkiai dar neturi elektros.

Pitsburgie pastatyti du šešiaaušiai garažai automobiliams sustoti po 3,5 mil. dol. su 1600 sustojimo vietų kiekvienas. Garažai neturi ištisi nių sienų.

Kralikai Australijoje per metus pridaro kraštui nuostolių už 900 mil. dol. Jei Australijoje šiandien nebūtų kralikų, kurie įsiveisė tik po Australijos atradimo, būtų galima avių kaimenės padvigubinti ir turėti milijonus pajamų daugiau.

Vadovavęs tankų divizionams vokiečių rytų fronto kovose prieš bolševikus gen. Heinz Guderian mėgsta pasigirti, jog jis esąs lietuvių kilmės. Patvirtinimui to savo teigimo, jis šį bei tą pasako lietuviškai: „Aš esu prūsų lietuvis“ ne sykį yra pakartojęs mūšiams. Pastaruoju metu gen. Guderian gyvena Bavarijoje ir rašo naują knygą apie vakarų Europos apgynimą nuo galimos Sovietų invazijos.

„U. S. New and World Report“ bandė atsakyti į klausimą, kiek būtų verta Amerika, jeigu ją norėtumėm pirkti arba parduoti. Pasirido, jog be 1.000 milijonų dolerių nepaiešiotume šios šalies. Toji suma išreikšia vertę namų, fermų, dirbtuvių, mašinų, krautuvų, geležinkelio, sidabro ir aukso rezervų valdžios globoje tą sumą nėra įskaityti taip vadinamų gamtos turtai: aliejaus, anglies, mineralų ir kt. Jei tą turėtą išdalinti pagal gyventojų skaičių, tai kiekvienam piliečiui tektų po 6.100 dol. Už 50 metų Amerikos turtai pasidvigubins.

Lenkų tautinės bažnyčios JAV įsteigėjas ir ilgametis valdytojas vysk. Pranciškus Hodor pasimirė Scrantone, Pa., sulaukęs 86 metų.

Apytikriai iš 300 reikšmingesnių pasaulio tautų tik 75 yra nepriklausomos. Iš 75 valstybių 22 turi mažiau gyventojų negu Lietuva, o 20 šių

valstybių teritorijos yra mažesnės negu Lietuvos.

Oregon valstybėje, prie Pacifiko jūros, lietuvių gyvena apie 200. Daugelis ten išgyvenę per 40 metų. Juos ten patraukė malonus klimatas ir neperasta gamtos grožybė.

Miami mieste gyvena apie 300 lietuvių šeimų. Į vieną ne seniai įvykusį koncertą suvažiavo arti 500 lietuvių iš visos Floridos.

Shenandoah, Pa., mieste lietuvių pradėjo apsigyventi 1862 m. Dabar yra apie tūkstantis šeimynų. Didžiama dalis kalba lietuviškai, nors 98% čia yra ir gimę ir augę. Tremtinių yra tik viena šeima.

Selective Service Bureau (rekrutavimui raštinė) praneša, kad šiuo laiku yra užregistruota 2.838 karo priešai. 516 buvo pasiūti įvairiems karškiems darbams.

Jungt. Valstijose 1952 metais automobilių nelaimėse užmušta 96.000 žmonių, sužeista 9.700.000. Nuostolių turėta 8.300.000.000 dol.

Hacken sack, J., sausio 30 d. mirė J. Sista, 104 metų amžiaus. Liko 143 jos anūkai.

Theatre Restaurant Owners Association (teatrų valgyklų savininkų sąjunga) kviečia eksprezidentą Harry Trumaną į direktorius. Algos siūloma 375.000 metams ir išlaidoms prideda 70.000 dol. Tai dvigubai tiek, kiek Trumanas gaudavo prezidentaudamas.

JAV Žemdirbystės Departamentas susirūpinęs dėl karvių mažėjimo. 1944 metais pienui karvių buvo 25.000.000, o 1952 metais tik 21.600.000.

National Broadcasting Co. praneša, kad Jungt. Valstybėse yra 126 televizijos stotys.

JAV prezidentas Dwight D. Eisenhower gimė 1890 metų spalio 14 d., Denison, Tex. as. Washingtono vyresniųjų taryba prezidentijonų parapijoje nusprendė priimti į savo bažnyčią prez. Eisenhowerį. Iki šiam laikui jis nepriklausė jokiai tikybinei grupei ir netgi nebuvo krikščionys. Priėmimo ceremonijos buvo atliktos prie „uždarytų durų“.

Viceprezidentas Richard M. Nixon gimė 1913 metų sausio 9 d., Yorba Linda, Kalifornijoje. Advokatas, kvakerių tikėjimo.

Valstybės sekretorius John R. Dulles, gimęs 1888 metų vasario 25 d., Washington, D. C. Advokatas, presbiterijonas.

Izdo sekretorius George M. Humphrey, gimęs 1890 metų kovo 8 d., Sheboygan, Mich., advokatas, episkopalių tikėjimo. —ed eia iei „snygęri snigęsi“

Žemdirbystės sekretorius Ezra T. Benson, gimęs 1899 metų rugpjūčio 4 d., Utaha vals tijoje, farmų produktų rinkoms ekspertas, marmonų tikėjimo. viešųjų mokyklų tarybos (Public School Board) pirmininkas, Manitobos įstatymdavystės rūmų (Legislative Assembly) narys, Amerikos gydytojų kolegijos narys, Manitobos medicinos draugijos prezidentas ir Manitobos universiteto medicinos fakulteto lektorius bei ilgus metus Kanados medicinos draugijos vykdomosios tarybos narys, taigi vyrais visais atžvilgiais patikimas. Jis psichiniais reiškiniais pradėjęs domėtis jau nuo 1918 metų ir juos juo toliau juo griežtesnėmis mokslinėmis priemonėmis tęsė iki pat 1933 metų pabaigos.

Kaip medikas, turėdamas reikalų su žmonių organizmų procesais ir pastebėdamas, kad žmoguje esama jėgų bei reiški nių, kurių paprastais biologiniais ir ortodoksiniais psichologiniais mokslo standartais ne galima išsiaiškinti, jis pradėjo pradėti domėtis ir tirti vad. telekinezę. Čia reikia dar pa aiškinti vieną sąlygą, t. y. kurios daugumas psichinių reiški nių nėra įmanomi, t. y. mediamo vaidmuo. Mediumas yra asmuo, žmogus, turįs ar turinti tam tikrus psichinius gabumus, vienas žymiau, kitas silpniau, ir dažniausia kiekvienas mediu mas pareiškia gabumus kurioje nors psichinėje srityje ypatingai. Nors kiekvienas mūsų turi tam tikrą dalelytę tų psichinių „gabumų“, tačiau žymiausia žmonių dauguma, už

Generalis prokuroras Herbert Brownell, gimęs 1893 metų kovo 17 d., Pinconning, Mich., presbiterijonų tikėjimo. Vidaus sekretorius Douglas Mc Kay, gimęs 1893 metų birželio 24 d., Portland, Oregon, automobilių pramonės prekybininkas, presbiterijonų tikėjimo.

Prekybos sekretorius Sinclair Weeks, gimęs 1893 metų birželio 15 d., West Newton, Mass., pramonininkas, respublikonas, unitarų tikėjimo.

Darbo sekretorius Martin P. Durkin, gimęs 1894 metų kovo 18 d., Chicago, Ill., demokratas, Komos katalikų tikėjimo.

Šių pareigūnų alga yra 22.500 per metus.

Dail. A. Valeška baigė piešti Aušros Vartų paveikslą Sv. Kryžiaus bažnyčiai Čikagoje. Tai nėra tik pats Aušros Vartų paveikslas, bet didžiulė kompozicija, apimanti Aušros Vartų koplyčią Vilniuje ir visą gatvę su gražios Sv. Teresės bažnyčios fasado fragmentu, būdingiausiais Vilniaus namais.

Apie Kristaus mirtį kardinolas Borgonvicini-Duca, po 12 metų tyrinėjimų, išleido knygą. Autorius prieina prie išvados, kad Kristus mirė mūsų eros 30 metais balandžio 7 dieną.

Skandinavų šalyse tik 25 katalikai iš 1000 gyventojų. To se penkiose šalyse yra per 17.500.000 gyventojų, o katalikų mažiau nei 50.000. Katalikų daugiausia Danijoje — 22.000, o mažiausia Suomijoje, 1870, ir Islandijoje 500.

Pietų Amerikoje Čilės vyriausybė iškilmingai minėjo 150 metų sukaktį nuo žymiojo lietuvių mokslininko Igno Domeikos gimimo. Jis Čilėje gyveno 50 metų, padėjo sutvarkyti šalies švietimą, rektorijavo Santiago universitete, atrado visą eilę mineralų ir metalų. Domeikos vardu pavadintas vienas metalas (Domeikit), vie nas uostas ir vienas kalnas.

Eisenhoweris rinkimų metu pervažiojo 33.000 mylių ir pasakė 270 prakalbų, Stevensonas pasakė 200 kalbų ir pervažiojo 32.000 mylių.

Kolumbijoj, Pietų Amerikos šalyje, gyvena daugiau kaip 500 lietuvių.

Illinojaus universitetas išrado prietaisą, kuris padeda paskubinti 1¼ valandos kalbą per 1 valandą. Prietaisas, „laiko kompresorius“, paskubina žodžius ir muziką.

Pereitais metais JAV slaptosios policijos sučiupo netikrų pinigų už 1.439.436 dol. Iš šios sumos 521.187 dol. buvo paskleisti žmonėms, o likusieji už grobti dar nenaudoti.

Clinton, Mich., vieno fermerio karvė duoda 14 galonų pieno per dieną. Tai daugiausiai duodanti pieno karvė Jungtinėse Valstybėse.

Apie paslaptis ir reiškinis

RAŠO JUOZAS PRONSKUS

II. C. D. Broad, Cambridge universiteto filosofijos profesorius, žurnalo „Enquiry“ 1948 m. nr. 1 be kt. rašo: „Telepatija, kaip tuoliakinė (simultaneous) taip išankstinė (pre cognitive) dabar jau yra eksperimentais nustatytas faktas. Taip pat apsiėję yra įrodymų apie sporadiskų (staiga, netikėtai) telepatiskų haliucinacijų pasireiškimus ryšium su mirimais, nelaimingais atsitikimais, liga ir kitokiomis krizėmis. Pagaliau daug yra puikių įrodymų, kurie, atrodo, pirmoje eilėje siekia įteigti, jog bent kai kurių individų atveju, mažų mažiausia tūla asmenybės dalis egzistuoja ir veikia su pilna sąmone per kurį laiką kūnui jau mirus...“

H. H. Price, Oksfordo universiteto logikos profesorius, tame pat žurnale rašo: „Pasaulis, kuriame telepatija ir pro kognicija (iš anksto sužinojimas) yra galimi, nėra mokslinio materializmo pasaulis. Yra daug faktų, įrodančių, kad žmogaus asmenybės tęsia savo buvimą ir kūnui mirus. Įrodymai gal būt tebėra dar be galutinės išvados. Tačiau šiaip ar taip jie jau yra, ir jau dabar mes galime savęs klausiti, ar pomirtinio buvimo hipotezė nėra pa

prastesnis tų reiški nių išaiškinimas, negu bet kuri kita alternatyva... „Laikas tikrai yra atėjęs, kada visi tie faktai ir visos tos implikacijos, tiek svarbios mūsų bendrai pažiūrai ir pasauliui, turi būti paskelbti plačiausiai visuomenės žiniui“.

Kas gi tie faktai? Tai visa serija reiški nių, kurie visi pirš tu prikišamai rodo, kad kūno mirimas dar nereiškia žmogaus mirimo, arba kad esama kito gyvenimo ir tai jau įrodoma ne be vieno remiantis tikėjimu, bet ir faktais.

Tų faktų serija, kuriais nuo pat devynioliktojo amžiaus pa baigos rimti mokslo vyrai yra susidomėję ir jau yra pasiekę nebeginčiamų rezultatų, yra: Telepatija, terminas, kurį pirmas pradėjo vartoti prof. F. W. Myers, reiškia „bet kurios rūšies išpūdžių perdavimas (arba išpūdžiais susisieki mas) tarp vieno žmogaus minčių su kito žmogaus mintimis, nepriklausomai nuo pripažintų jausnių priemonių. (Jusnėmis vadiname: regėjimą, girdėjimą, lietimą, skonį ir kvapą).“

Aiškiregystė (clairvoyance) — terminas vartojamas apibūdinti bent keleriopos rūšies supernormali veikla, svarbiausia kada asmuo gali pagauti to

li vykstančių ar esamų dalykų arba paslėptų daiktų vaizdus. Artimas tam fenomenas, (clairvoyance), kurį tuo tarpu, neturėdamas kito, esu verčiamas pavadinti gremėzdišku žodžiu „aiškiregystė“, t. y. savybė girdėti „iš kito pasaulio“ kalbas ir kt. garsus.

Transas, tai tokia būklė, pa naši į miegą, į kurią mediu mas (tarpininkas) pereina seanso pradžioje ir tuomet per jį pradeda reikštis tariamos asmenybės iš anapus.

Telekinezis — vadinama tuos vyksmus, kai medžiaginiai daiktai judinami arba kilnojami paranormalių jėgų arba „dvasių“ arba yra paveikiami gyvų žmonių minties jėga.

Pabalos. Tai grupė reiški nių, kada „vaidinasi“, baladojasi, baldosi, mėto daiktus ir tt. Angliai toms paranormalioms jėgoms yra pasiėję vokiečių žodį „Poltergeist“, kas mūsiškai būtų „dvasia, kuri baldosi“.

Materializacija — vadinami reiškiniai, kai „iš nieko“ apsi reiškia matoma arba apčiuopima forma, sakysim, žmogaus figura ar pan.

Aportas, apportas, taip vadinami reiškiniai, kai stačiai „iš oro“ atsiranda ar nukrinta arba „ore“ dingsta arba yra nematamai perkeliama daiktai.

Levitacija vadinami reiškiniai, kai daiktai ar net žmogus pakyla į orą arba laikosi ore, pakeliami tariamai dvasinių jėgų.

Ektoplazma? arba teleplazma vadinama tokia substancija arba „dvasinė medžiaga“, iš kurios seansų metu „dvasios“, „lipdo“ žmonių formas arba atskiras kūno dalis, k. a. rankas ir t. p. arba net „stato“ medžiaginių daiktų imitacijas.

Keista ar ne, bet tai yra, pasirodo, faktai, kuriais jau ne be juokais susidomėjo labai rimti žmonės, juos tyrinėdami griežtais moksliniais metodais ir per juos įieškodami atsakymo į kiekvienam gyvam žmogui taip svarbius klausimus: kas yra ta paslaptingoji jėga — žmogaus mintis, ar tikrai yra ir koks yra tas pomirtinis gyvenimas, kurio buvimą nebuvimą bando savaip aiškinti kiekviena religija ir filosofija ir kiekviena vis kitaip... Paliekant nuošaliai savus samprotavimus, pereikime prie knygos turinio, kurį atpasakojama ir fotografinėmis nuotraukomis pavaizduojami kelio likos metų bandymai vienoje psichinių reiški nių srityje, su vadinamąja teleplazma.

Metafizikos pagrindai Dr. T. Glen Hamilton kanadietis, gimęs Saskatoon mieste, Saskatchewano provincijoje, mokslus baigęs Manitobos universitete. Apsigyvenęs Winnipege, čia jis buvo žymus veikėjas ir autoritetas eilėje medicinos ir kt. sričių, buvo

*) Ektoplazma biologijoje yra išorinis plazmos sluogsnis.

siemę gyvenimo kasdienybės reikalais, tuo savo dvasinius gabumus arba visiškai apleidžia arba neturi progos jų išvystyti. Bet retais atvejais pa sitaik žmonių su ypatingai jautriais psichiniais gabumais, tikrumoje jie ir yra vadinami ne mediumais, bet „jautriais“ (sensitive), tai kaž kas panašus į muzikos instrumentą, kuris yra jautriai „nustrajytas“ ir juo lengvai gali „griežti“ tos paslaptingosios dvasinės jėgos, kurių tariamai yra apstu šiaip ir anapus „geležinės už dangos“, tiksliau šiame ir aname pasaulyje. Tokių medium Dr. Hamilton per savo ilgą eksperimentų laiką turėjo keletą, būtent Elisabeth M., Mary M., Mercedes ir Ewan.

Psichiniams reiškiniams gauti yra reikalinga grupė žmonių. Tokią grupę Dr. Hamilton sudarydavo paprastai iš 10 žmonių, o dažnai, ypač vėliau net iš 30. Esanti reikalinga žmonių grupė, kadangi iš jos gaunamos arba „imamos“ tam tikros jėgos arba energija psichiniams reiškiniams gaminti. Mediumas arba „jautrusis“ asmuo tokiuose seansuose vaidina tą „instrumentą“, per kurį tie reiškiniai vyksta arba tiksliau — per kurį būtybės „iš anapus“ gali reikštis, veikti, kalbėti ir susisiekti su mūsų aplinka.

Medium lietuviškai reiškia tarpininkas tad taip jį ir vadiname.

(Bus daugiau).

KULTŪRINĖ KRONIKA

OSKARAS MILAŠIUS ANGLISKAI

Savo laiku kiek ignoruotas prancūziškai rašęs lietuvių kilmės poetas Oskaras Milašius (Milosz), šiandien vakarų Europoje skaitomas vienu didžiausių moderniosios prancūzų kalbos meistrų. Pažymėtini šveicarų leidinių nuopelnai, išleidžiant prancūzų ir vokiečių kalbomis jo veikalus liuksembiniame apipavidalinime ir tuo būdu išpopuliarinant poetą už Prancūzijos ribų.

Šiandien puošniųjų knygų mėgėjai taip pat ir Amerikoje turi progos savo lentynas papildyti akį žavinčiu O. Milašiaus poezijos leidiniu, kuris Peregrine Press (San Francisco) dėka pasirodė anglų kalboje. Tai „Fourteen Poems“ by D. V. de Lubicz-Milosz. Vertė ir įžangą parūpino Kenneth Rexroth. Iliustravo Edward Hagedorn. Tame pat leidinyje pateikti ir prancūziški tekstai. Knygos kaina 15 dol.

Tiek Europos, tiek Amerikos spaudoje, rašydama apie O. Milašių visur pažymi, kad jis yra lietuvių kilmės.

A. A. JURGI SAVICKI PALYDINT...

1952 m. gruodžio 22 d. mirė visiems gerai pažįstamas, buvęs ligi 1940 m. liepos mėn. Lietuvos ministeris prie Tautų Sąjungos, rašytojas Jurgis Savickis. Trumpame laikotarpiu jau trečią Lietuvos ministrų priklaudžia vaishinga Prancūzijos žemė (O. L. Milašių, Jurgi Baltrušaitį ir Jurgi Savickį). Du pasaulinio masto

poetai ir trečias baletistas, gyvenęs arčiau žemės, jį karštai mylėjęs, nors ir svetimą, bet tos pačios saulės šildomą.

Mirė prieš pat Kūčias, tą didžiausią ir išpūdingiausią šeimoms šventę Lietuvoje, kur, šaltam, tamsiai mėlynam dangui, pirmoms žvaigždėms pasirodžius, prie bendro stalo lauzoma plotkelė. Per visą karą ir ligi pat paskutiniųjų metų tradicinės Kūčios buvo švenčiausia mūsų, bet ši kartą dalyvavo tik viena ponija Ingė Savickienė — nebuvo Jurgio. Jis atvykdavo visuomet iš savo „Ariogalos“ linksmam nusiteikęs ir kokią lietuvišką knygą po pažasties, dovanų pasibraukęs; atvykdavo Klimai iš Graso, per karą ir poetas Aistis atvažiudavo per Alpes iš Grenoblio... tai ir visa „mūsų“ pajūrio kolonija.

Ši kartą Kūčias J. Savickis praleido Mentono koplyčioje, karste. Laidojame Kalėdų ant rūgų dieną, Roquebrune mieste, kalnuose tarp Monte-Carlo ir Mentono. Karstą atvežė į bažnyčią pridengta trispalve lietuviška vėliava. Roquebrune klebonas atgiedojo gedulinį mišinį ir palydėjo laiptais ir kalnų takeliais dar augščiau į kapines, iš kur matyti mėlyną jūrą, Italijos Alpės ir apatįje a. a. J. Savickio „Ariogala“, su kokia tik pražydusioms aukštinėm mimozoms.

Karstą į duobę nuleidome suviniotą ir lietuvišką vėliavą, kad pasiimtų su savim nors sim bolį savo tėvų žemės.

J. Savickis buvo daugiau ne gu vaishingas žmogus. Jis mokėjo pasidalyti duoną, nors jai pirkti tektų skolintis. Kiekvienas atklydęs lietuvis buvo mielai priimamas ir vaišinamas, kaip žemaičių žemėje.

Jurgis Savickis gimė Ariogaloje 1890 m. gegužės 2 d. Sūnus Augustino ir Marijos Barauskaitės; mirė 1952 m. gruodžio 22 d. 19 val. Palaidotas gruodžio 26 d. Roquebrune miestelio kapinėse. Vainikus sudėjo Dr. S. Bačkis, VLIKas n. V. T. P-kas Žalkauskas.

A. Liutkus.

ATSIŪSTA PAMINĖTI:

Ignas J. Šeinius. RAUDONASIS TVANAS. New York. 1953 m. 328 puslapiai. Kaina 3,50 dol. Tai pargarsėjusioji I. J. Šeinius knyga, išversta į daugelį kalbų — apie sovietų įsiveržimą į Lietuvą 1940 metais. Knyga parašyta lengva, gyva kalba. Ji apima laikotarpį nuo 1939 metų spalio 29 dienos iki 1940 metų rugsėjo 22 dienos. Knyga gražiai išleista, gerai atspausinta ir kiekvienam gerai skaitoma. Iš jos galima ne tik daug sužinoti apie sovietų įsiveržimą į Lietuvą, bet ir pajusti nuotaikas, kurios tada vyravo Lietuvoje. Šią knygą kiekvienas gali gauti „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje: 7722 George St., Vil le Lasalle, Montreal, P. Q.

J. Grabau-Grabauskas. KELIAS Į PASISEKIMĄ. Kaip elgtis namie, gatvėje, kelyje, viešbutyje, viešose svetainėse, svečiuose, vestuvėse, krik-

Kaip prieš šimtą metų žemaitis skraide viršum Kauno

RAŠO PROF. VACLOVAS BIRŽIŠKA

Pirmoji oro kelionė Lietuvoje buvo atlikta tūlo svetimtauto Robertsono, kuris 1809 m. sausio 25 d. Vilniuje pakilo į orą bene vandeniliu pripūsta pūslė — balionu. Apie pusvalandį ore išsilaikęs, jis čia pat Vilniuje laimingai nusileido, kada pūslė išdūsavę visą savo krovinį. Šis skridimas didesnio išpūdžio nebuvo žmonėms padaręs, nes ir patį skridimą mažai kas sekė, tačiau kai kam,

kštynose ir tt. Tai knyga, kuri mokina gražaus ir kultūringo elgesio. Tai labai naudinga ir reikalinga knyga, nors ir augstuosius mokslus baigusiam, ypač jaunimui, kuris ruošiasi į gyvenimą. Bet labai naudinga ir subrendusiam žmogui. Kaina 2 dol. Gaunama „N. Lietuvos“ redakcijoje.

GIRIOS AIDAS 1—2(6—7) numeriai. 124 pusl. Šio nr. kaina 1,50 dol.

B. Stundžia. BURIAVIMAS IR JŪRININKYSTĖ. Knyga iliustruota ir aprūpinta gausybe braižinių. Ypač naudinga jaunimui. Kaina 2 dol. Gaunama „Nepr. Lietuvos“ redakcijoje.

SKUNKĖ — Kanados humoristinis laikraštis. Iliustruotas. Daug aktualijų. Kaina 25 centai numeris. Gaunamas „Neprikl. Lietuvos“ redakcijoje.

paskaiciusiam apie tai vietinio laikraščio pranešimą, atgaivino tūkstančio metų gyvą daugelio žmonių svajonę atitrūkti nuo žemės paviršiaus ir pamėginti paskraidyti jau ne kokia pūslė, bet taip, kaip paukščiai skrenda.

Viena tokių svajotojų buvo smulkusis žemaičių bajorėlis Aleksandras Griškevičius. Kiek nusimanęs mechanikoje fizikoje, jis rinkdavo iš visur žinias apie įvairius jau tuo laiku daromus skraidymo bandymus, kurių tuo laiku jau nemaža daryta įvairiuose vakarų Europos vietose, nors iš tų bandymų dar nieko rimto neišdavo. Tai ir Griškevičius sugalvojo jais pasekti ir pagaminti savo lakiojimo mašiną.

1851 m. jis Kaune išspausdino nedidelę, 56 pusl. knygutę, kurią užvardijo lenkiškai „Parolot Zmuidzina, t. y. Žemaičio Garalėkis“. Pačioje knygutėje jis faktiškai apie savo „išradimą“ nieko beveik nerašė, tik mini įvairius kitus atliktus bandymus pakilti į orą sunkesniu už orą aparatu. Bet knygutės pabaigoje jis pridėjo ir savo sugalvoto „garalėkio“ brėžinį. Nors ir šis brėžinys buvo gan primityviškai atliktas, bet jame ir kiekvienam nespecialistui puola į akis, kad čia jau turima visus svarbiausius vėlesniųjų lėktuvų elementus. Griškevičiaus „garalėkio“ brėžiny yra ir sparnai ir ratai išsibėgimui, uodega ir sraigta-vaivars. Bet kaip gi iš visą aparatą iš vietos išjuo dinti? Tuo laiku dabartiniai žmonės parodyti, jis vieno varikliai dar nebuvo žinomi, o

ir garo mašinos dar nebuvo pasaulio visuotinai nukariavusios, nors jau ir Lietuvoje buvo kilę projektai praversti geležinkelį, pvz., nuo Jurbarko į Liepoją uostą, kad tuo būdu sujungtų Nemuną su jūra, aplenkiant Prūsus. Griškevičius ir siūlė ant jo aparato pastatyti garo mašiną, kuri ir priverstų jį judėti ir lėkti. Nuo tos garo mašinos jis ir savo aparatą pavadino garalėkiu.

Po daugelio metų šią knygutę gavusį ir rankas ir ją visą paščiūšęs, buvo susidaręs įspūdis, kad ir čia turima reikalo su vienu daugybės svajotojų, rantažierių. Tačiau vėliau paaiškėjo, kad Griškevičius vis dėlto ne tik buvo savo garalėkį nubrėžęs, bet ir jį sukonstruavęs ir net išbandęs.

Apie tai prieš keliasdešimt metų buvo papasakojęs žymusis, daugiausia Galicijoje gyvenęs, lenkų mokslininkas antropologas, mokslų akademijos narys, prof. Talko Hrynčevičius. Savo spausdintuose atsiminimuose jis patiekia kiek iš kur nežinomų faktų apie Griškevičių ir jo išradimą. Mat, pats Talko Hrynčevičius buvo gimęs Ilguvoje, netoli Kauno, o savo jaunias dienas buvo praleidęs Kaune ir kai kurie senieji Kauno gyventojai jam štai ką buvo apie Griškevičiaus išradimą papasakoję.

Pasirodė, kad Griškevičius buvo ne tik aną knygutę parašęs, bet sulig savo brėžiniais sraigtas-vaivars. Bet kaip gi iš visą aparatą iš vietos išjuo dinti? Tuo laiku dabartiniai žmonės parodyti, jis vieno varikliai dar nebuvo žinomi, o

Nukelta į 8 psl.

AR SKAITAI „DIRVA?“

„DIRVA“ išeina kas savaitę, visuose pasaulio kraštuose turi savo korespondentus, greit ir teisingai informuoja REDAGUOJA BALYS GAIDŽIŪNAS. Metams kaš tuoja: JAV \$ 5,—; Kanadoj \$ 5,50; kituose kraštuose \$ 6,50. Rašykite: DIRVA 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio.

AR ZINOTE KĄ RASO

„KELEIVIS“

AR ZINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti? „KELEIVIS“ žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam ne pataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Žmonių mulkintojus ir apgavikus jisai lupa be pasigailėjimo. Be to, jame rasi visokių patarimų, gražių eilių, idomių pavikslų ir žinių iš viso pasaulio. Didelio formato, 8 puslapiai, graži, lengva kalba. Kaina Kanadoje \$ 3,50 metams. Pusmečiui \$ 1,75. Parašykite ir paprašykite vieno egzemplioriaus pasižiūrėti. Gausit nemokamai.

KELEIVIS

636 BROADWAY, So. BOSTON 17, Mass., U. S. A.

VENTURA GARCIA CALDERON

Kondoro kerštas

Niekad nemokėjau indėno išbudinti kojos spyriais. Šiandien liūdnu meną panoro man parodyti vienam Perų uoste kapitonas Gonzalez, turėjęs tokį gražų botagą su gabalėliu alavo gale ir botkotį su aukso kotu.

— Gyvulus! — šaukė kapitonas, glostydamas donžuaniškus ūsus. — Jie visi tokie niekšai. Jam buvau paliepęs pabalnoti arklį 5 valandą ryto, ir štai tamsta jį matai bėmęgiantį kaip paršą septintą išmušus. O aš turiu pasiekti Huarazą per dvi dieni.

Indėnas miegojo atviram ore, padėjęs galvą ant sunešio baltos. Kapitonui sudavus koją prabusdamas pašoko ir svirduliavo. Niekad negalėjau patirti, ar baudžiami jie žiūri į mus perpykę ar nusižėmę. Bet jam truputį sugaišus pabusti šitam kasdieniniu jo skausmu pasauliui, karininkas sukalbėjo botagą jam per veidą. Indėnas ir aš suvirpėjome, — jis dėl kraujo, kuris kaip ašaros riedėjo per veidą, — dėl to, kad tebešiojau savyje sentimentalius studento prietaisus. Sulaikiau šito energingo žmogaus ranką ir apsaugojau nuo antro smūgio.

— Burbule! — kartojo budelis, žiauriomis akimis žiūrėdamas į mane. — Taip su šiais laukiniais reikia elgtis. Tamsta nežina, daktare.

Kapitonas Gonzalez man suteikė daktaro laipsnį, kaip pamatė mano žvilgančius batus, mano naują pončią, kurio dar nebuvo užgrūdinę vėjai, ir tą nekaltą limėno gailėstinumą. Vakar vakare išlošęs iš manęs vieną menkojo uosto kavinę penkis peruvikiškus svarus, mane priėmė su tėviška šypsena, sakydamas: — na, tai vyksime kartu liki Huarazo, mano daktarėli. Pamtysi, kiek tamsta prilinksmis tas mano žaltys niekšas indėnas, kiekvienoj lūšnoj turis po kūmą. Perreitis metais tarnavo pas mane, ir dabar prefektas, mano draugas, man atsiuntė, kad būtų pas mane kaip kareivis tarnas. Jis bijo šito mažyčio botagėlio!

Ilgą laiką gėrėjau šituo gražiai supyntu „botagėliu“, kurio galas pasibaigia švino kulka. Nenuostabu, kad gyvulių ir indėnų šonams tai buvo tikra pabaisa. Užėgus kieme vėl suskambėjo karingas balsas:

— O kur juodas kailis, šunsnuki? Jei nepasiskubinsi, gausi paragauti skanaus daikto.

— Jau nešiu, ponuli.

Indėnas išmuko į arklydę, įsieškodamas kailio ir dingo sveikas. Praėjo dešimt, dvidešimt, trisdešimt minučių, kurios tolydžio augančio crescendo iššaukė sprogimą įvairiausių

keiksmų: Dievas ir Motina Švenčiausia maišėsi kapitono lūpose su vietiniais keiksmiais, kaip kalnų raganų apėigoje. Bet kareivis ir nepakeičiamas palydovas nebuvo surastas visam uoste. Dėl to kapitonas Gonzalez išvyko vienas, paskelbęs būsimas bausmes ir nelaimės.

— Nevyk su kapitono. Jis tikras barbaras, — man patarė viešnagės savininkas. Pasiteisinęs turįs dar šį tą nusi-pirkti, pasilikau. Dvi valandį vėliau, bebalnojanč mano pūkią mule, iš kažin kur išlindo dulkėta, ištaršytas plaukais galva, kuri sušnabzdėjo:

— Jei nori su tavim, ponuli.
— Kur nenorėsi! — Tai buvo dingęs ir baustas indėnas. Išties valanda aš taip pat įsieškojau vadovo, kuris mane prastų per klaidias kalnų vietas ir nurodė trumpiausią kelią besirangantį tarp bedugnės ir uolų, kurį per kelias akimirkas galėjo sunaikinti smarkios liūtys ar nuo viršūnių akmenų slinkimas.

Sutikau, nesiderėdamas dėl kainos. Indėnas laužyta kalba man paaiškino, kad jį rasiąs prie miestelio vartų. Stojau prie vienos lūšnelės išgerti matės su čiča, kuri taip pakelia noutaką. Ji pamačiau atjojanč ant aptrinto arkluko, tačiau daug linksmesnio, nei mano iškilminga mulė. Ir neištars žodžio, šitas Apaizdos siųstas vadovas rodė man kelią, vesdamas kalnagubrių takais. Kai saulė negailėstingai kepino vidurius, jis pasiūlydavo man čia gaivinančios čičos, čia pagruzdintų kukurūzų. Turiu prisipažinti, kad, nakvodamas pakelė lūšnelę, niekad nebūčiau sugebėjęs pasidaryti sau iš pončiaus ir baltos tokį minkštą guolį, kaip kad turėjau tą naktį.

Bet kitą dieną kelionė virto dar labiau ypatinga. Paslankus ir nusižėmęs, kaip visuomet, mano bendrakerelvis, pernelyg dažnai sustodavo prie kiekvienos pakelės lūšnos durų, lyg klausdamas naujienų savo saldžia kečia kalba. Indėnas, paduodamas stiklėlį čičos, atidžiai ir mane žiūrėjo, ir jų akyse tariamas matas netikėtos simpatijos ženklus. Bet kas gali atspėti, kas dedasi tų skriaudžiamųjų vergių sieloje? Du ar tris sykius vadovas pravėrė lūpas, savo vaikiška kalba papasakodamas nuotykius, kurie pasibaigė nupurto keleivių. Išgalvotos pasakos apie keleivius, kurie nuvirsta į bedugnę dėl to, kad staiga nuplyšta gabalas uolos nuo kalno. „Ten matot, ponuli, gilioj bedugnėj upelio putomis nuplautus kaulus“.

Nenorėdamas prisipažinti, pradėjau jaudintis. Vakaraš Andai atrodo milžiniški pilki kapai, ir kyla rūkas iš violetinių augstumų ir dantuotas snieguotas viršūnės, mane melanholiškai nuteikė. Einąs pašoniais milžiniškų kalnų uolose iš kaltas kelias, toks artimas mirtį saugojančiom prarajom, ro-

dėsi, veda mus, kaip senovės šventose alegorijose, į kažkokią baisią vietą. Bet pats indėnas, kuris drebėjo nuo botago smūgių, buvo vikrus kaip akrobatas, ir, švelniai laikydamas už ausų, vedė mano mulę, kuri, bedugnės akivaizdoje persigandusi, nenorėjo eiti. Taip pajėgūs vieną valandą, apsinuo-gina dirganiai, ir kaip peiliais raižias kalnų vėjas veda iš proto. Jau kondorai įprasti augstųjų viršūnių gyventojai, pralėkdavo taip arti pro mane, kad jų sparnų sukeltas oras degino man veidą ir matydavau jų piktas akis.

Prisiartinom prie siauro tarpeklio, iš kur galėjau matyti rudoj kalnų grandies monotonioj gelsvėjančią augstumą su pasiūsiusiais niūriais kaktusais.

— Tu palauk, ponuli, — staiga sušvogztė vadovas ir išnyko kaip žaibas.

Veltui jo laukiau, likau su atsistojusiais ant galvos plaukais. Apčiupinėjau revolverį pajuoštėj balsu drąsindamas abejojančią mulę, kuri, pavėjui pastačius aosis, kaip vėtrungė matavo pavojų ir girdėjo mirtį. Smarkus ir gilus triukšmas nuaidėjo kalnuose. Kaž kas nukrito nuo augstumo. Staiga kokių penkiolikos metrų atstu nuo manęs pralėkė raityta virtinė kondorų ir tada aiškiai, nes buvau prijėjęs prie kelio pasisukimo, pamačiau su triukšmu ir dulkėmis krintant tamsią masę, žmogų, gal būt arklių, kuri krauju nudažė kalnų iškišulius ir apačioj putojantį upelį. Pasibaigė mano krėstas, laukiau, kol kalnai keturis ar penkis sykius atkartoją tą mirtiną kritimą. Milžiniški rudi sparnai plasnėjo ties lavonais.

Daugiau, nei paprastai nusižėmęs, slinkdamas paslapčiom, štai pasirodo mano vadovas ir, emęs mano mulę už kamany, šnabžda skausmingu balsu, lyg atsidusdamas:

— Tu matei, ponuli, kapitona?

— Kapitona? — Praplėčiau apkvaišusias akis. Indėnas mane žvalgė nieko nesakančiu žvilgsniu, ir man norint iš karto patirti daugelį dalykų, laužyta kalba paaiškino, kad kartais, ponuli, akipelės kondorai sparnu nustumia kleivį į bedugnę. Panašiai bus atsitikę ir su kapitono Gonzalez. „Vargšelis, ai, ai!“ Persižegnojo, nusiėmęs plačiabrylę skrybėlę, įrodyti, kad šventą teisybę sakė. Burtininko mostais man parodė dižiulius paukščius, kurie jau dorojosi auką.

Aš neklaušinėjau daugiau, nes tai yra mano šalies paslaptys, kurias jo rasės žmonės nemoka paaiškinti baltajam žmogui. Gal būt tarp jų ir kondorų yra slaptas susitarimas keršyti akipelėsoms įsiveržėliams, kaip kad mes esame. Bet iš to nepalyginamo vadovo, kuris mane paliko prie Huarazo vartų, atsisakydamas nuo bet kokių atlyginimų, pabučiavęs man rankas, patyriau, kad neprotinga kartias gražių botagų įžeisti nugalėtojų rezignaciją.

391 ST. CATHARINE ST. W. MONTREAL. CAPITOL FURNITURE CO.,

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kt. firmų radijo aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti Jūsų namų reikmenys. Mūsų prekybos vedėjas, lietuvis, J. RUSSELL yra krautuvėje kasdien Jūsų maloniam patarnavimui.
TEL.: LA 8621.

MONTREAL

IŠ D. L. K. VYTAUTO K-BO VASARIO 15 D. ŠERININKŲ SUSIRINKIMO

Šis susirinkimas buvo gana skaitlingas, nes šerinininkams buvo mokami už šėrus-akcijas dividendai. Siemet buvo mokama 5 dol. už 25-kių dolerių vertės šėrą. Tai labai geras nuosimtis.

Klubo pirm. Jonas Gargasas pranešė šėronams, kad šiemet padaręs 14.000,00 dol. gryno pelno, ir pasigyrė, kad jis pagerino biznį. Jo teigimu: „išmazgojome grindis, pridėjo me vieną patarnautoją, tvark-darį, ir sumažinome stėdžių, tuo ir pagerėjo biznis“. Iš šališ klausant ir visą padėję žinant, toks pirmininko išvedžio jimas atrodo gana juokingas. Atrodo, kad pirmiau tų dalykų nebuvo.

Ištikrųjų gi, prieš dvejetą metų klubo pirm. D. Narkeliūnas su tuometine valdyba įvedė klube naujos rūšies biznį, vadinamą „kabaretą“. Žinoma, tai buvo ne mažas darbas. Reikėjo pakeisti klubo patalpas vi-duje ir turėti gerą susižinojimą su likerijų pradžinėjimo prižiūrėtojais, kad naujos rūšies biznį nebūtų kliūčių. Kas buvo suplanuota, buvo įgyvendinta, ir dabar klubo biznis eina gerai. Bet už tai kreditas tenka jo suplanuotojams, o ne tam, kas jį savinasi. Deja, šitas klubo biznis yra geras tik klubo šėrininkams, o visiems lietuviams, tiek kultūriškai, tiek patriotiškai, yra netikėtas, nes iš klubo dabar padaryta grynai karčiama. Jokio lietuviško veikimo tenai nėra.

Bet grįšime prie susirinkimo ir tarymų.

Skaitant valdybos ir direktorių nutarimus, vienas nutarimas ytin rėžė ausin, kuris lietuviškai išdėstė klubo pašalpinė draugijon, ir kurį šėronai entuziastiškai užgyrė. Tarymas skamba: „Valdyba ir direktoriai nutarė naujai įstojantiems ir klubo pašalpinė draugijon, pristatyti gimimo metrikus; nepristačius laike šešių mėnesių, bus išbraukti iš draugijos ir įmokėti pinigai nebus grąžinami“.

Reikia pasakyti, kad šis tarymas liečia išimtinai naujuosius ateivius - dipukus, nors tas ir nesekliama; nes visi se-

nieji gyventojai Montrealy draugijas susirašę. Norėję valdybos ir direktorių paklausti, kaip galėjo karo metu vokiečių išvežti darbams, (ypatingai jaunimas) arba ir patys pabėgę nuo komunistinio teroro, pasiimti gimimo metrikus? O gal valdyba ir direktoriai žino, kokių būdu galima iš Stalino valdomos Lietuvos persiųsti gimimo metrikus? Jei tokį tarimą darė, tai gal galėtų paaiškinti?...

Pirmiau klubo tarimas buvo kuris nusakė naujai įstojantiems, numatantiems per 40 metų amž. pristatyti bent kokį dokumentą, rodantį, kad asmuo nesenesnis kaip 45 metų, arba liudininkus. Nes pagal konstituciją, klubo pašalpinė draugijon priimami tik iki 45 metų amžiaus, po 45 m. gali būti priimami tik specialiu nutarimu. Man rodos, kad ir klubas ir šiaip jau nelabai tų naujų ateivių rašosi, ir klubo valdyba turėtų rasti būdus, kaip jų daugiau prirašyti, nes draugija tik tuomet gerai gyvuos, kuomet ji jį įstos naujų ir jaunų jėgų... Kas būtų atsikė su senojam lietuvių draugijom Montrealy, jeigu ir jas nebūtų įstoję antros eilės ateiviai, to laiko vadinami „grinoriai“? Jos būtų visos išmirusios. Keletas jų jau ir taip yra mirusios.

Klubo valdyba visiškai nesivadovauja konstitucija. Klubo konstitucija nusako: Suvie nyti visus Montrealeo lietuvius i vieną didelę šeimą, po vardu D. L. K. Vytauto Nepriugulmingo Klubu!

Šiaip iš nutarimų daugiau nieko nėra minėtino. Šėronai mažai jais domėjosi. Atsiėmė savo nuosimčius ir išnyko. Kiek išilinksmusius koks pustuzinis sėdėjo pirmose eilėse ir pirmininkui pranešinė-jant, tūpčiojo ir šimtu nuosimčių viską užgyrė. Ar nebus taip, kad pirmininkas su draugiais palaiko gerus ryšius, kad vieni kitus, kaip gaidys gegutę, giria? Baigiant, norėjęsi išpėti Gargasą neskėti Vilkaičio pėdomis, kurios buvo nuvedusios į labai prastą padėtį.

K-bo Šerinininkas.

KAIP LIETUVIS SUSPROG DINO SOVIETŲ ŠNIPŲ...

Atkelta iš 4 pusl. Vienas toks „šlapias agentas“ pietaudavo mūsų žvalgybos vyr. būstinės valgykloje, tai buvo vabalo spalvos, rudas, rimtas vyras, kurs net mums, jau įpratusiems i visokias žiaurības, atrodė neįtikėtinai. Grįždamas iš savo „misijų“ dažniausiai jis turėdavo dar vieną naują medalį savo ilgoje atsižymėjimo ženklų eilėje. Iš to mes suprastdavome, kad jo misija yra pasisekusi.

Nupasakojęs, kokių tikslumu sovietų žvalgyba surenka slapta žinias visuose kraštuose per ištisas armijas savo agentų, Guzenko, sakosi, sykį paklausęs savo sekcijos viršininko Maskvoje, kaip tai yra, kad demokratijų kraštai nesuseka jų agentų, kai jų yra tokia daugybė. Viršininkas atsakė: Mūsų jėga glūdi tuose skaičiuose. Jų valdžia pagauna vieną ir tikisi jau „išauškinusi padėti“, tačiau devyni pasilieka nepagauti testai toliau darbo. Be to, daugelis mūsų svarbiausių agentų yra tokiose augstose vietose, kad vargiai kas gali juos įtarti išdavimu“.

Kai agentas, eprūpintas ekspertiskai paruoštais dirbtiniais dokumentais, yra apgyvendinamas užsienyje, nuo to laiko jo kiekvienas žingsnis yra sekamas vyr. būstinės Maskvoje. Guzenko pasakoja apie vieną

šnipą Skandinavijoje, kur jam skirtas i Kanadą, jo viršininkas kap. Kudriavcov pareiškė: „Kanados vyriausybė bus pranešta, kad jūsų pareigos yra ambasados sekretoriaus. Jūs uždavinsys yra tarant „skaiti tvyti ir iškarpyti Kanados spaudą, ruošiant tezę apie Kanados kultūros kryptis“. Bet, žinoma, jūs žinote, kokie yra jūsų tikrieji uždaviniai...“

Pakartojęs savo veiklą Kanadoje, jis prisimena, kaip jam kėlė tik atskridus i Kanadą ir su majoru Rovanovu skrendant per Edmontoną, žiūrėdamas i apačioje išsidėsiusį naują miestą, majoras, atspėdamas paties Guzenko mintį, pasakė: „Idomu, kur čia darbininkai gyvena“, gi kitą sykį pats Guzenko, skridamas viršum Winnipego pamatęs didžiulį fabriką, aplink kurį buvo labai daug automobilių, paklausė šalia sėdinčio kanadiečio, ką tai reiškia, kad tiek daug mašinų ir pridėjęs savo spėjimą, girdi, turbūt šiandien tame fabrike vyksta didelė valdžios inspekcija. Kanadietis atsakė „Why, those cars belong to the factory hands“.

(Tie automobiliai priklauso to fabrikui darbininkams). Guzenko atsiminęs, kaip Maskvoje jiems aiškino, kokie melagaliai propagandistai yra tie kanadiečiai, tačiau tokio begėdiško melo jis nesitikėjęs ir pasakui visą laiką vengęs bekalbėti su tuo kanadiečiu!

Duodame ir kreditan PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE ST. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI
be nuosimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai
■ CYMA ■ LONGINES
■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai
Mokame augščiausias kainas
už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

DANUTE KRAZDAITE

321 Oakwood Ave., Toronto, 10

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienam metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

DĖMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:
7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576
ANT. JUOZAPAITIS

Maloniai prašame!

NAUJŲ „FORD“ AUTO MOBILIŲ IR SUNKVEŽI-MIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITE-SI MŪSŲ ATSTOVĄ
V. PESECKĄ

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val.
DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIŲ, BE TO GREITAI IR SAŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

BELLAZZI - LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JŲSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

šnipą Skandinavijoje, kur jam skirtas i Kanadą, jo viršininkas kap. Kudriavcov pareiškė: „Kanados vyriausybė bus pranešta, kad jūsų pareigos yra ambasados sekretoriaus. Jūs uždavinsys yra tarant „skaiti tvyti ir iškarpyti Kanados spaudą, ruošiant tezę apie Kanados kultūros kryptis“. Bet, žinoma, jūs žinote, kokie yra jūsų tikrieji uždaviniai...“

Pakartojęs savo veiklą Kanadoje, jis prisimena, kaip jam kėlė tik atskridus i Kanadą ir su majoru Rovanovu skrendant per Edmontoną, žiūrėdamas i apačioje išsidėsiusį naują miestą, majoras, atspėdamas paties Guzenko mintį, pasakė: „Idomu, kur čia darbininkai gyvena“, gi kitą sykį pats Guzenko, skridamas viršum Winnipego pamatęs didžiulį fabriką, aplink kurį buvo labai daug automobilių, paklausė šalia sėdinčio kanadiečio, ką tai reiškia, kad tiek daug mašinų ir pridėjęs savo spėjimą, girdi, turbūt šiandien tame fabrike vyksta didelė valdžios inspekcija. Kanadietis atsakė „Why, those cars belong to the factory hands“.

(Tie automobiliai priklauso to fabrikui darbininkams). Guzenko atsiminęs, kaip Maskvoje jiems aiškino, kokie melagaliai propagandistai yra tie kanadiečiai, tačiau tokio begėdiško melo jis nesitikėjęs ir pasakui visą laiką vengęs bekalbėti su tuo kanadiečiu!

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778
Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.
Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v.
ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

TORONTO

TORONTO LIETUVIŲ KOOPERATYVAS „PARAMA“
NARIAI IR ŠĖRAI.

Šio bankelio nariu gali būti kiekvienas lietuvis ir lietuvi. Gali būti ir jaunesni kaip 21 metų asmenys. Vienas šėras yra nustatytas 5 dol. Įstojamasis mokestis — 25 centai.

Norėdamas būti kooperatyvo nariu, asmuo, turi įsigyti bent vieną šėrą. Bet gali jų turėti ir daugiau. Kooperatyvo valdybos betgi nutarta, kad vienas asmuo gali jų turėti ne daugiau kaip 1000 šėrų t. y. už 5.000 dol. Nežiūrint kiek narys turėtų šėrų, jis turi tik vieną balsą. Čia pinigais nelošia tas rolės, kurią jis turi akcinėse bendrovėse. Kooperacijoj atiduodama pirmenybė asmeniui, o ne pinigui. Tuo ir skiriasi kooperacinė bendrovė nuo kapitalistinės pagrindais akcinių bendrovių, kur viešpatuoja kapitalas.

Nariai išstojus iš kooperatyvo, šėrai grąžinami jam visoj pilnumoj. Už šėrus mokamas ir procentas, bet tik išvedant pilną gale metų. Kaip žinoma, pareigūnų darbai yra apdrausti. Kiekvienas valdybos narys tuo atžvilgiu yra apdraustas 1000 dol. sumoje. Jeigu kuris nors valdybos narys padarytų nuostolių bankeliui, draudimo bendrovė tuos nuostolius padengia. Apdraustos yra ir paskolos. Tai šėrams dingti pavojaus kaip ir nėra. Ir šėrininkai už bankelio nuostolius atsako tik savo šėrais. Įmokėjai 5 dol. ir esi laisvas nuo bet kokios atsakomybės.

Šėrininkas gali savo šėrus atsiimti bet kada. Valdyba gali išmokėti juos ir toliau, bet turi teisės juos mokėti tik 60 dienų praėjus nuo pareikalavimo dienos.

Šėrininkų privilegijos: tik jie gali laikyti bankely savo indėlius ir tik jie gali gauti bankely paskolas. Pašaliniai asmenys nei indėlių laikyti, nei paskolų gauti negali.

PASIPRIEŠINIMAS MELŲ PROPAGANDAI.

Vasario mėn. pabaigoje Kanadoje lankėsi garsusis komu-

nizmo apaštalas „raudonasis dekanas“ iš Anglijos, Canterbury Jonston, kuris Londone, Ont. ir Toronte bandė paberti propagandos apie sovietiską „pieno ir medaus“ kraštą.

Po nelauktos nesėkmės Londone, kur vietiniai studentai nušvilpė „dekaną“, Toronto rengėjai, Taikos Kongresas, pasiruošė geriau: gavėję prie Massey Hal patuliavo sustiprinta Toronto policija, o salės vidury viešpatavo raudonųjų smogiamieji būriai, kurie kiek vieną pabandžiusį prieštarauti ną budėjo studentai, kurie telefonais tik griežtai kieta policijos apsauga pajėgė išvengti didesnio susigrūdimio ir kautynių, nes gausingoje antikomunistinėje demonstracijoj toną padavė studentai ir įvairiaučiai tremtiniai.

Vienas kanadiečių prekybininkas II pas. karo veteranas F. Faulkner, kuris dekaną kalbos metu norėjo gauti žodį ir dėl to raudonųjų buvo apstumdė, pasipiktinęs raudonųjų taktika, griebėsi originalaus žygio. Jis savo iniciatyva išnuomavo tą pačią Massey Hall kovo mėn. 12 dienai, kviesdamas Toronto visuomenę pasiklausyti ir pasižiūrėti tikrąją Sov. Sąjungos medalio pusę. Jam i pagalbą tuoj prisistatė įvairių tautybių veikėjai ir taip pat kanadiečiai. Bilietų parei kalavimas labai didelis, nes kai kurios organizacijos užsakė net po 500 bilietų. Jo bute visą dieną priima užsakymus. Vienas nu priėmė užsakymus. Vienas draudimo įstaigos pareigūnas prisiuntė 100 dol. paramai, kitą pasiuntė įvairią pagalbą.

Viena svetimšalių grupė, atrodė ukrainiečiai, pasisiūlė duoti keliolika vyrų jo asmenis apsaugai komunistinių fanatikų užpuolimo išvengimui, bet kanadietis nuo to atsisakė. Jo tikslas yra ne kokia kova, bet išjudinti kanadiečius savo laisvės išsaugojimui ir taip pat atitaisyti „raud. dekaną“ sovietiškos realybės iškraipymą.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

ap.

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERISKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ
SIUVĖJAS.

AUGSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLISKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUOS UŽSAKYMAIS PAŠTU

(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal.
(vienas blokas i rytus nuo De la ROCHE)

įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res. tel. TU 6913.

CALGARY, Alta

APIE TAI, KAIP IVYKO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 35-RIŲ METŲ SUKAKTIES IS KILMINGAS MINĖJIMAS.

Vasario 21 d., šeštadienį, va kare, 7 val., Jūrų skautas, ly dimas dviejų mergaičių, pasi- rėdžiusių tautiniais drabužiais, atidaro minėjimą — įnešdami salėn Trispalvę. Valstybės vė liava buvo pagerbta Tautos Himnu. To vakaro įžanginį žodį tarė Tomas Andersonas. Po jo kalbėjo kun. P. Kairiū- nas, paragindamas visus lietu vius susitaikinti su Dievu ir tuo būdu pagreitinti Lietuvos kančių galą. Po to, pasakė tai dienai pritaikytą kalbą, A. P. Nevada.

Pasibaigus kalboms, prasi- dėjo gausi meninė dalis.

Pirmiausiai sekė patriotiniai eilėraščiai. Pirmąjį padeklama vo, visai netikėtai svečias iš Lethbridge, Vytautas Dubaus kas, pasakęs „Svetima pasto- gė“. Po jo sekė Vitas Neve- donsкас: „Pirmyn į Kovą“ ir trečiasis — Algirdas Sniečkus padeklamavo: „Mano mylimi draugai“.

Kad žmonės nepradėtų plūst asaromis ant scenos pa- sirodo dailiai pasirėdžiusi po- niutė ir padeklamuoja humoris tinį apsakymėlį: „Nutautėlė“. Ji atliko Antanas Kučinskas.

Po šio pokšto pasirodė vyrų kvartetą su Andriumi Parti- ku, Juozu Vaitkaičiu, Vincu Zemaičiu ir Kęstučiu Dubaus- ku, kurie ryžtingai užtraukia: „Sutems tamsi naktuzėlė“ ir „Močiute mano“. Nors žmo- nių katutės ir reikalavo dar ką

KAIP PRIEŠ ŠIMTĄ METŲ

(Atkelta iš 6 pusl.)

didelio Kauno jomarko metu staiga pakilo į orą ir lėkė prie pat žemės per galvas visų jo- markininkų. Tokiam neregė- tam milžiniškam paukščiui pa sirodžius, nusigando ir pamatė ji žmonės ir ypač gyvuliai. Pa sibaide arkliai pradėjo sklai- dytis į visas puses ir ne tik vi- są jomarką išvaikė, bet ir dau- gelį žmonių sužeidė.

Apie tai išgirdęs Kauno gu- bernatorius įsakė tuojaau tvar- kos ardytoją suimti ir ištremti į Sibirą. Norėdama savo vyrą nuo ištremimo išgelbėti ir vi- sus nusikaltimo įrodymus pas- lėpti, Griškevičiaus žmona, šiam su savo aparatu namo su

nors sudainuot, bet dėl laiko stokos jie dingo nuo scenos.

Po to vėl seka komedija, nes kvartetą ne vienam širdį su- spaudė ir buvo girdėtis gan rimtas ašarų plovimas. Tad Antanas Kučinskas, Vera Ku- činskienė ir Andrius Partikas, ištikro, visus vėl pralinksmo su savo „Burdingierius kombi- nuoja“.

Po šito, didieji užleidžia sce- ną mažiesiems, kurie viens po kito šauna lietuviškus eilėraš- čius. Reikia pastebėti, kad veik visi gimė čia, Kanadoje.

Pirmoji pasirodė Valytė Žu- kauskaitė su „Vai sakė tai sakė“. Paskui Vitas Kučins- kas padeklamuoja: „Lietuvos atsiminimai“, Marytė Barkauskaitė „Už Raseinių prie Duby- sos“, dvi sesutės, Margie ir Elaine Stakėnaitės padoinuo- ja: „Tupi katins...“. Dekla- macijas užbaigė Lenis Kučins- kas, pasakęs „Turi žasins...“.

Po jaunųjų pasirodymo se- ka vieno veiksmo komedija: „Piršlys suvedžiotojas“, kurią parašė Benjaminas Rumša.

Veikalą išpildė šie asmenys: Antanas Kučinskas — Tarš- kalius, Irena Nakrošyte — Marcelė, duktė; Juozas Vait- kaitis — Petras, Tarškalių ber- nas; Andrius Partikas — Alu- tis Jonas, nevedęs ūkininkas. Justinas Anderson — Rago- žius, piršlys ir Kęst. Dubaus- kas — žydas. Grimas ir rūbai — Č. Jaugienės.

ŽEMAITIS SKRAIDĖ...

grįžus, pasiėmė kirvį ir visą aparatą sukapojo, o paskui ir sudegino.

Nepavyko rasti medžiagos apie tai, koks iš tikro buvo Griškevičiaus likimas, bet yra tikrai žinoma, kad jis daugiau jau naujų bandymų oran pa- kilti nedarė ir tuo būdu Lietu- vos „aviacija“ daugiau kaip 50 metų visiškai apmirė. Žino- ma, vargu ar šis Griškevičiaus išradimas būtų galėjęs prakti- kai išsivystyti, tačiau jis mums rodo, kad ir šioje, grynai tech- nikos, srityje ir lietuviai būtų galėję gal ne mažiau už kitus nuveikti, jei anais laikais būtų turėję kitas politines sąlygas. („Darbas“).

Komedija, kaip pirmas ban- dymas, pavyko neblogoi. Nes publika šią komediją sutiko iš skėstomis rankomis.

Po vaidinimo seka tautiniai šokiai; „Noriu Miego“ ir „Suk- tinis“ kuriuos išpildė jaunieji: Marytė Barkauskaitė, Valytė Žukauskaitė, Vitas Kučinskas ir Vitas Nevedonskas.

Ir paskutinis meninės dalies punktas yra užbaigimas miš- raus choro, kuris sudainuoja dvi daineles; „Už jūrių marių“ ir „Ko liūdi berželi“. Chora sudarė šie asmenys: Amalija Barkauskienė, Vera Kučinskienė, Cesė Jaugienė, Andrius Par- tikas, Juozas Vaitkaitis, Vin- cas Šemaitis ir Kęstutis Du- bauskas. Pianinu akompona- vo Irena Nakrošyte.

Vakaro oficialioji dalis buvo užbaigta „God Save The Que- en“ ir Mažosios Lietuvos Him- nu.

Salė buvo grūstie prigrūsta ir daugiau tokių kultūriškų va- ne vien tik lietuviais, bet ir sve- karų surengt. Pakeleivis.

timtaučiais, kurie ištikro ste- bėjosi, kaip tokia maža sauje- lė lietuvių gali parengti toki- minėjimą.

Savaitė prieš minėjimą, bu- vo kalbėta apie Vasario 16-ją pro Calgario radiofoną, o se- kančią dieną, ta pati kalba bu- vo idėta į „Calgary Herald“, dienrašty.

Reikia atvirai prisipažinti, kad Calgario lietuviai parengė puikią programą. Daug dir- bo ir pastangų idėjo Irena Na- krošyte su Kęstučiu Dubaus- ku parengė puikius pakvieti- mus ir ranka išpašė apie šim- tą programų, kurios buvo pa- darytos tikrai meniškai.

Visas likusis vakaro pelnas buvo atiduotas į dvi vietas. 10 dol. Raudonajam Kryžiui ir li- kusieji 23,97 dol. buvo pasiųs ta Tautos Fondui.

Tad linkėtina Calgariškiams ir daugiau tokių kultūriškų va- karų surengt. Pakeleivis.

KAS YRA STALINO ĮPĖDINIS...

Atkelta iš 3 psl.

giai saugojo savo galvą niekur nedalyvaudamas, kad 1939 mt., kada Malenkov buvo iš- rinktas padaryti vieną nežymų pranešimą, 18-tajam Partijos suvažiavimui, jo pavarde buvo ištikrųjų visai nežinoma vi- siems, išskyrus keletą augštų partijos šulų. Dvejais metais vėliau Malenkov buvo paskir- tas į visų galingiausiųjį Sovie- tų Sąjungos Politbiurą. II-ra- sis pasaulinis karas galutinai išskėlė Malenkova. Kada drau- gas Stalinas pasidarė „genera- lisimas“ Stalinas, tai jis perda- vė ir pavedė daugumą savo gry- nai partijos funkcijų ir daugū- mą savo namų fronto darbų - uždavinių — Malenkoviui. Daugiau ir daugiau, tuo laiku,

kada Stalinas vedė karą, Malen- kovas valdė ir tvarkė Sovietų Sąjungą.

Bus daugiau.

DĖMESIO!

Lietuvės Elektros — Radio Technikas

ANTANAS ČEPONIS

Taisau, patikrinu, prijungiu ar perstatau:

europietiškus ir vietinius ra- dijo aparatus, patefonus, vi- sų paskirčių automatų.

Kintamos ar tiesioginės srovės motorus.

Be to, apimu namus pilnam instaliavimui ar pakeitimui srovės, duodu techniškus patarimus.

Skambinti telef. KE 10

190 Wright Ave., Toron.

Brockton Tire & Radio Co.

INGLIS SKALBIMO MAŠINOS
Automatiniai tankai vandeniu šildyti.
R. C. A. VICTOR TELEVIJOS APARATAI
ELEKTRINĖS IR GAZINĖS VIRYKLOS
RADIO APARATAI IR KITA

LENGVOS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS.

Ypatingas dėmesys Naujiems Kanadiečiams!

1617 DUNDAS St. W. (kampas BROCK) OL 4253

7582A, RUE EDOUARD, VILLE LASALLE TR 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool

4337 Verdun A., Verdun 29—4ieme Av., Ville Lasalle.
YO 3323 TR. 7849.

Alcide Blais,

Pirmoji GYVYBĖS DRAUDIMO kompanija Amerikoje
geriausiomis sąlygomis draudžia
GYVYBĖ, LIGAS ir NELAIMINGUS ATSTIKIMUS.
Gyvybės apdraudimas yra geras pinigų taupymo būdas.
Apsidraudžiamųjų sveikatą be atlyginimo patikrina
DR. ANTANAS PACEVIČIUS.

Visas informacijas nemokamai teikia ir draudžia
agentas APOLINARAS SAKEVIČIUS.

Ištaigos telefonas EM 48154, namų LL 8929

The Mutual Life Insurance Company

of New York
50 KING ST. W., TORONTO, Ont.

RŪTA

Toronte naujai atidaryta lietuviška rūbų krautuvė RŪ-
TA, kurioje galima gauti moterims, vyrams ir vaikams
kojinių, baltinių, viršutinių rūbų bei įvairių smulkmenų
Maloniai prašoma atsilankyti,
sav. JADVYGA ir JUSTAS PIKŠILINGIAI.
Telef.: WA 0851 Toronto, 907 Dundas St. W.

„NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ“ Amerikoje galima gauti:

Lietuvių knygynas, 3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
A. Paliulis, 159 Washington Ave., Waterbury, Conn.
„Neringa“, 1906 W. 25th St., Detroit 16, Mich.
J. Sodaitis, „Gabijs“, 340 Union A., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., Verdun.

Kreiptis vakarais po 6.30 val.

SIUVĖJAS A. BERESNEVIČIUS

Priimu moteriškų ir vyriskų rūbų užsakymus iš savo ir
klientų medžiagos. Darbą atlieku pagal naujausias ma-
das, švariai ir sąžiningai. Kainos visiems prieinamos.
1004 Dundas St. W., Toronto, Ont. Telef. LL 3222.

MOTERŲ KIRPYKLA

961-A Bloor St. W., (prie Dovercourt) II augšte,

„CLARE'S BEAUTY PARLOR“

daro pusmetinius ir vienkartinis šukavimus, kerpa
ir dažo plaukus, daro galvos ir veido masažus.

Tel. LL 8871. Prašoma užsisakyti iš anksto.

Savininkės G. Jonušienė ir F. Kupčiūnaitė.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

LIETUVIŠKA

Mėsos krautuvė

Sav. J. ir K. Guzevičiai.

Tel. DO 5817

2379 Rosemount Blvd., Montreal.

MERCURY RADIO & APPLIANCE CO.

Tel. LO 6216

970 COLLEGE Street, TORONTO.

TELEVIJOS IR KITŲ ELEKTROS
REIKMENŲ

General -G E- Electric

JŲSŲ VYRIAUSIA BŪSTINĖ

APLANKYKIT ir PAMATYKIT NAUJAUSIUS

ULTRA - VIZIJON TELEVIJOS APARATUS

MŪSŲ KRAUTUVĖJE

Aiškiausi vaizdai televizijoje

25 metai Elektros Reikmenų Prekyboje.

DR. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu
laiku pagal susitarimą. Telef. EM 6-5798.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

Margis Vaistinė

JONAS V. MARGIS — VAISTININKAS

19 St. John's Rd. (prieš 3131 Dundas St. W.)

Receptams naujiems ar seniems—tik paskambink ar para-
šyk—mes pristatysime kuo greičiausiai. Pristatymas visa
me mieste VELTUI. Taip pat turime: trejos devyneris,
ramunėlių, Celsijaus termometrų, (foto reikmenų, mažų
vaikų valgių, 4711 odekolono, vitaminų ir tt.
Telefonas MU 9543. Valandos 9 a. m — 9 p. m.

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliuno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

LIUDESIO VALANDOI

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ

SIUVYKLA

SIUVU MOTERIŠKUS IR VYRIŠKUS RŪBUS, IL-
GAMETIS PATYRIMAS; DIDELIS MEDŽIAGŲ PA-
SIRINKIMAS VIETOJE. PRAŠAU ATSLILANKYTI:

MR. JURGIS EIDUKEVIČIUS

374 Barton Street E., Hamilton, Ont.

LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

F. N. Prebble

REAL ESTATE

1052 A. BLOOR ST. W. TORONTO

JEI PAGEIDAUJATE PIRKTI AR PARDUOTI NUO
SAVYBES: HOTELIUS, BIZNIUS, NAMUS, FAR-
MAS, PRAŠOME KRTIPTIS PAS LIETUVIUS —
PARDAVĖJUS:

J. Rukša-VL. Jankaitis

BIURO TELEF.

OL 5176

OL 7193

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias
brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos.
Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

TORONTO, HAMILTONO IR JŲ APYLINKĖMS Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Nuo š. m. sausio mėn. atidarė savo skyrių ir TORONTE.
Tuo tarpu ĮRENGIAMI NAUJI OIL BURNERIAI į nau-
jas ar senas krosnis papigintomis kainomis ir išsimokėji-
mui iki devejų metų.

Dėl informacijų ar įrengimų prašome kreiptis:

TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Telef. LO. 8951

HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Telef. 92035.

HAMILTON

GYDŪNO PAMINĖJIMAS HAMILTONE

Hamiltono Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija kovo 22 d., 5 val. po pietų „Dainavos“ salėje, 469 Bay St., ruošia žymaus lietuvių filosofo V. Vydušo 85 metų gimimo, jo kūrybos ir mirties minėjimą. Visos kitos organizacijos yra maloniai prašomos tą dieną rengti jokių parengimų, bet skaitlingai dalyvauti Vydušo atminties pagerbime. Vydušas yra visų lietuvių didelė asmenybė.

Ypatnigai yra prašomi jaunimo organizacijų atstovai dalyvauti šiame rengime. Mes norime matyti skautus, šeštadienio mokyklos mokinius ir lietuvių jaunimą, kuris lanko vietos anglų ir kitų tautybių mokyklas.

Nepamirškite visi tos dienos ir valandos! Tėvai ir motinos tą dieną ateiškite su vaikais.

Mažoji ir Didžioji — Viena Lietuva!

MLBDH Skyrius.

PIRMASIS PABALTIEČIŲ KONCERTAS.

Vasario mėn. 21 d., šeštadienį, Hamiltono Konservatorio salėje (126 James St. — netoli CPR stoties) rengiamas pirmasis pabaltiečių koncertas. Lietuvių atstovaus Liet. op. sol. Pr. Radzevičiūtė. Bilietai po 1,25 dol. — vaikams 0,50 st. Pradžia 8 vv.

ČIKAGOS DAINAVOS ANSAMBLIS,

kuris atvyksta į Kanadą ir balandžio mėn. 11 d. duos koncertą Toronte, sutiko taip pat priimti ir KLB Hamiltono ap. valdybos kvietimą koncertuoti Hamiltone. Dainavičių koncertas šioje kolonijoje įvyks balandžio mėn. 12 d. sekmadienį. Su ansambliu atvyksta taip pat ir col. St. Baranaskas.

Koncertą numatoma surengti reprezentacinio pobūdžio (paskviečiant kanadiečius) — Royal Connaught Hotel salėje.

RYŠIUM SU REKO

LEKCIJOMIS

HLDMT Aukuro numatytas vaidinimas iš kovo mėn. 28 d. (šeštadienio) nukeliamas yra į sekmadienį, kovo 29 d.

UŽREGISTRUOTI PARENGIMAI

KLB Hamiltono ap. valdyboje yra šie:

1. balandžio 11 d. LKM D-jos,
2. balandžio 12 d. KLB Hamiltono vadybos — Dainavos koncertui,
3. gegužės 2 d. KLB Hamiltono ap. v-bos (šokių vak.),
4. gegužės 9 d. TFondo Hamiltono sk. — metinės,
5. Gegužės 23 d. HLDMT Aukuras,
6. birželio 7 d. KLB Hamiltono ap. gegužinė,
7. birželio 28 d. TFondo Hamiltono sk. gegužinė.

KOVO MĖN. 10 D.

nuolatiniams apsigyvenimui į USA išvyko Aukuro aktorius A. Šalčiūnas. Stotyje, šį buv. veiklų Hamiltono lietuvių kolonijos nari, išlydėjo gausus būrys aukuriečių. Linkime mie lam buv. hamiltoniečių Dėdės Samo žemėje sėkmės įsijungimo į visuomeninį ir pamėgtą scenos darbą! Kbr.

PAJIEŠKOJIMAI

— Jieškau Prano Simanavičiaus, gimusio Raseinių ap., Bliudžių kaime, šimkaičių valsčių, atvykusio Kanadon prieš 27 metus. Jieško Julius Grimas, P. O. Box 284, Nerwich, Ont.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ JŪSŲ PATARNAVIMUI. PRASOME APLANKYTI.

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville LaSalle.

A GAURYS

Telefonas: HE 0100

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville LaSalle.

Tel. TR 8351.

Saldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotu gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokių rūšių karpetus ir fotelius (Chesterfields), gar dinius lengvus ir sunkius. Sutausome rūbus (iširimus), išiuame aagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:
J. Matulaitis,
J. Kriaučiūnas,
A. Majauskas.

Allard Tr.1135

Danray Shoe Store

DĖMESIO!

Naujai atidarytoje Batų Krautuvėje.
1229 DUNDAS St. W. (netoli Lietuvių Namų).
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ BATŲ.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį metų praktikavęs didelėse ligoninėse ir klinikose Europoje ir Amerikoje.

VIDAUS LIGŲ, AKUŠERIJOS IR VENERINIŲ LIGŲ SPECIALISTAS.

3537 PARK AVE. Montreal.

Tel. HA 7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausk

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras. Taip pat prieinama kaina patarnauti sunkvežimiu.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-
IAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Fitzroy 3292.

LA 7570

WILLIAM BENDENA

REAL ESTATE

1555 Dundas St. W. (kampas Sheridan) Toronto.

Pirkdami ar parduodami Namus pasitarkit su mumis) —

mielai jums patarnausim!

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESELES, UŽUOLAIKAS ir kt. NEAUGŠTOS KAINOS.
288—6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bobėnaitė-Puniškienė.

DOMAS BUČINSKAS

GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.

Skambinkite telefonu arba užeiškite:

Kasdien:
Nuo 9 ryto iki 7 vak.
Tel. Fa 6844

Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak.
3664 St. Famille St.
Tel. HA 6708 Montreal, Que.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.
DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SAŽININGAI
IR ŠVARIAI.
KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD,
Park Extension.
CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr. — \$ 2.60

B. 20 sv. cukr. — \$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$3.90

E. 9 sv. kiauul. t. \$ 5.25

Siunt. Nr. 11 — \$ 6.50

5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siuntinių sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų

3 sv. gr. kiauul. taukų

1 sv. šokolado

1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiauul. taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19 — \$ 9.95

4 sv. rūk. lašinių

2 sv. kiauulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

PADĖKOS

Lethbridge Lietuvių Bendruomenėi ir atskiriems prieitiams, o ypatingai ponui St. Pulkauninkui, kaip neunistamam lietuvių bendruomenės, Lethbridge skyriaus veikėjui ir Tautos Fondo atstovui, širdingiausiai dėkojame už taip gražiai surengtas mums išleistas tuves š. m. II. 27 d. ir jūsų pasakytus linkėjimus, persikeliant mums iš Lethbridge gyventi į Calgary. Valerija ir Juozas Dubauskai.

Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai sofų, fotelių (chesterfields), „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabrikos kainomis.

Biuras St. Denis 1251,

(prie St. Cathenre). Spe

cialiai lietuviams šešta-

dieniais iki pietų.

Telef.: TAlon 3345.

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS.
ANGLIŠKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ
PASIRINKIMAS VIETOJE.

ATLIEKU MENIŠKĄ DARBĄ.

UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val. Tel. HA 8022

1124 Chenneville St. (kampas Bleury ir Dorchester)

MONTREAL

LONDON, Ont.

SUDARYTAS ŠALPOS FONDO KOMITETAS

Pernai Londono lietuvių tikrai gausiai sušelpė tautiečius, pasilikusius Vokietijoje, nes prie Apylinkės valdybos veikė veiklusis šalpos skyrius. Jis bene vienintelis Kanadoje, pro porcingai imant, pasiekė tokių gražių vaisių. Dabar Londono sudarytas Apylinkės Šalpos fondo Komitetas, į kurį pakvies tos visos Londono kolonijos lietuviškos organizacijos. Linkėtina ir šiomet šalpos komitetui taip pat didžiausios sėkmės ir ištvermės.

— Įvykusiame apylinkės narių susirinkime labai atidžiai diskutuotas solidarumo mokesčio klausimas. Pareikšta pageidavimas, kad, ypač mažoms kolonijoms, Krašto V-ba neimtų 77½% surinkto solidarumo mokesčio. Iš 22½% likusio to

kios kolonijos ne ką galėsiančios nuveikti. Mažutės kolonijos, jose pramogos ir parengimai neduoda veik jokie pelno. Todėl solidarumo mokestis joms yra vienintelis didesnis pajamų šaltinis.

— Dalis Londono lietuvių, namų savininkų, iškėlė reikalą — įkurti namų savininkų draugiją, kurios pagrindinis tikslas būtų ekonominis. Iškeltam su manymui vystyti išrinkta 3 asmenų komisija.

— Londone įvykusio solisto Verikailio koncerto aprašyme įsibrovė nemaloni korektūros klaida: vietoje „su nemažesniu išpūtimu solistas padainavo...“ turi būti: „... su nemažesniu įsijautimu solistas padainavo italų kompozitorių kūrinis“.

L. E-tas.

RODNEY Ont.

REKOLEKCIJOS IR LIETUVIŠKOS PAMALDOS

Rodney ir West-Lorne apylinkių lietuviams katalikams bus rekolekcijos, West-Lorne parapijos bažnyčioje, šio mėn. 21 ir 22 dd.

21 d., šeštadienį 7 val. vakaro, minėtoje bažnyčioje bus vakarinės pamaldos ir pamoks

las. Po pamokslų — išpažintis.

22 d., sekmadienį, 9 val. ryto lietuvių pamaldos ir pamokslas. Prieš ir po šv. Mišių dar bus klausoma išpažinčių.

Kun. Pr. Jokubaitis.

Atkelta iš 2 psl.
tvirtovės, kuri buvo pastatyta prie Lake Athabaska. Jis nuvyko iki Great Slave Lake ir tada pakeisdamas savo kryptį į šiaurę, sekė Mackenzie upę, kuri nešioja jo vardą, iki jos intakos. Iš Whale Island prie Mackenzie intakos jis pamatė Arktikos vandenyną.

Kanados vakarinis krantas buvo tuo tarpu aplankytas dviejų didelių jūreivių — tyrinėtojų kapitono James Cook ir kapito no George Vancouver. Šie abu buvo ištyrę Pacifiką. Mackenzie, kuris turbūt buvo smulkmeiškiškai išstudijavęs Cook ir Vancouver keliones, 1793 metais nusprendė pasiekti Pacifiką vandenyną sausuma.

Keliaudamas palei Peace River jis pasiekė kalnų ties Fraser upe, kuria jis sekė maždaug iki dabartinio modernaus miesto Quesnel. Jis sužinojo iš indėnų, kad keliauti toliau neįmanoma ir jis nusprendė keliauti į vakarus. Jis keliavo palei Bellacoola iki jos intakos, kurią jis pasiekė 1793 m. liepos m. 20 d.

Po dviejų dienų jis pasiekė savo kelionės tikslą prie Dean Channel ir nuo jo viršūnės jis pamatė Pacifiko vandenyną. Šio įvykio prisiminimui Mackenzie įrašė sekančius trumpus žodžius plokščiojo uoloje: „Alex

ander Mackenzie from Canada by land, 22 July, 1793“. Reikia pažymėti, kad ši uola yra atasta ir įrašas yra sutvarkytas.

Rockies kalnyno tyrinėjimas buvo tęsiamas Šimon Fraser'io ir David Thomson'o kas padėjo susidaryti aiškų vaizdą apie vakarinę pakraščio sritį. 1849 — 21 Sir Franklin suteikė daugiau žinių apie Kanados Arktikos sąsiaurį. Jo ekspedicijai ne sisekė ir jie turėjo apleisti laivus po to, kai jie buvo uždaryti ledais maždaug dviem metams ir jų galutinis likimas yra nežinomas.

Garbė pirmam perplaukti šiaurės vakarų sąsiaurį teko Roald'ui Amundsen'ui, norvegui tyrinėtojiui, kuris tai atliko 1903 metais, įrodydamas, kad tai galima, bet palyginamai tai yra bevertis dalykas. 1947 m. Karališkosios Kanados Raitosios Policijos aprūpinimo laivas St. Roche perplaukė šiaurės vakarų sąsiaurį iš vakarų į rytus, kas iki šiol dar nebuvo padaryta ir tuo padėjo paskutinį tašką prie šiaurės vakarų sąsiaurio. (CS).

MONTREAL

SUSIRINKIMAS LIETUVIŲ NAMŲ PIRKIMO REIKALU

Šį sekmadienį, kovo 22 dieną, 12 val. 30 minučių (tuojau po pamaldų) Aušros Vartų parapijos salėje, 377 Willibrod Ave., Verdune, šaukiamas visų Monteralio ir jo apylinkių lietuvių susirinkimas Lietuvių Namų pirkimo reikalams aptarti ir padaryti svarbius sprendimus.

Su parduodamųjų namų savininkais išsiaiškinta, kad namai 208—210 Duluth gatvėje, yra tikrai parduodami (yra ir daugiau panašių namų parduodama). Jie yra, kaip daugelis jau galėjo įsitikinti, visai gerame stovy, gražiai atrodo iš išorės ir viduje. Jų dydis ir apimtys, visų įsitikinimu, yra Monteralio lietuviams visai tinkantys. Vieta labai gera, nes pačiame miesto centre, lengvai pasiekiami iš visų miestų apylinkių ir jo dalių. Namai, nupirkus, tuojau galima naudoti, pardavus iš vidaus suolus.

Inžinierių jie apžiūrėti ir ras ti tvirtais ir patvariais ilgiems laikams. Tai visiškai sutampa su žiniomis, gautomis iš miestų savivaldybės inžinierių, kurie yra konstatavę, kad namai tinka viešam naudojimui.

Pagaliam, visi esame įsitikinę, kad lietuvių Namai visiems Monteralio lietuviams yra būtini reikalingi. Jie dabar lygiai reikalingi ir parapijoms, nes parapijinės salės suvaržytos visiems laikams (tai yra geras Arkivyskupijos padėymas, nes bažnyčios uždaviniai nesiderina su šokių salėmis, arba ir dar prasčiau, uždaviniais).

Lietuvių Namai būtini visiems lietuviams telkti į vieną lietuvišką kultūringą šeimą; reikalingi lietuvių jaunimui, kad jis turėtų jaukią savo lietuviškoje aplinkoje sueigą; reikalingi kultūriniais parengimams; reikalingi visokiems su buvimams — „siurprizamams“, „šaukieriams“ ir visokioms kitoms staigmenoms ir nestaigmenoms, kaip vestuvės, traukiniai minėjimai, sportiniai pasirengimai, meno ansamblių repetitijos, skaitykla ir tt. ir tt.

Todėl visi patriotingi ir sąmoningi lietuvių, turėtų turėti ne tik patį gražius tikslus, bet tiesiog ir pareigą prisidėti prie šių namų pirkimo. Inciatoriai todėl tikisi, kad visi Monteralio ir apylinkių lietuvių gausiai dalyvaus susirinkime ir visi prisidės prie tų namų pirkimo. Kai dalyvausime masiškai, tai ir po nedaug sudėję, surinksime didelę pinigų sumą.

Norima gi, kad namai būtų visuomeniški, visų lietuvių.

Pagaliam, argi Monteralio lietuvių pasirodys mažiau susipratę ir mažiau patriotingi, negu Toronto lietuviai, ypač, kad Montrealis niekam nenori užleisti pirmenybės, — jis buvo visą laiką pirmaujantis, argi jis norės tą pirmenybę kam nors užleisti? Tai tiesiog visų mūsų ir garbės reikalas!

Todėl, visi nežinūrint nei įsitikinimų, nei religijų, nei kito kų skirtumų, — visi į susirinkimą, nes Lietuvių Namai turi būti visų lietuvių namai!

ATVYKO IŠ ARGENTINOS
Šiomis dienomis iš Buenos

Aires atvyko į Montrealį Giliras Urbonas, kuris čia nori pastoviai apsigyventi. Naujam montrealiečiui linkime įsikurti Montrealy geriau, negu Buenos Aires.

GYDŪNO MINĖJIMAS

Montrealy sutartas padaryti kovo 29 dieną. Plačiau bus sekančiame n-ry. Dabar prašomi atsiliepti asmenys, turį Vydūno raštų, knygų, kurios garantuotai bus gražintos: „N. L.“ red., 7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, telef.: HE 7920.

GAUTAS ATSAKYMAS Į REZOLIUCIJAS.

K. L. B. Montrealio Apylinkės Valdyba, Montrealio lietuviškosios visuomenės, susirinkusios 1953 m. vasario mėn. 22 d. Plateau salėje paminėti 35 metų Nepriklausomybės sukakties, nutarimu, tos pačios savaitės bėgyje pasiuntė priimtą rezoliuciją Kanados Ministrui Pirmininkui ir Užsienių Reikalų Ministrui. Gauti atsakymai iš Ministerio Pirmininko ir iš Užsienių Reikalų Vice-Ministerio, kurio lašą iš taisy dedame:

„P. Pearson'ui nesant čia, aš norėčiau jo vardu atsakyti į Jūsų laišką, rašytą 28 vasario, kartu su kuriuo prisuntėte Rezoliuciją, priimtą Montrealio Lietuvių Bendruomenės Vasario 22 d. Mes atidžiai perskaitėme ir pasižymėjome Bendruomenės reikalavimą atitraukti iš Lietuvos teritorijos Sovietų ginkluotąsias pajėgas ir slaptąją policiją.

Aš taip pat norėčiau išreikšti Bendruomenei padėką už Kanados gyventojų ir Valdžios pastangų padėti lietuviams pasiekti jų tikslus. Aš esu tikras, kad lietuvių kilmės naujieji kanadiečiai bus vieni iš lojaliausių ir pagarbiausių šio krašto piliečių“.

STAIGMENA

PP. ALIŠAUSKAMS.

Kovo 14 dieną Villasaliečių, namų savininkams, pp. Onai ir Antanui Ališauskams buvo suruošta vedybinių suktuvių staigmena. Casablan kos salėje susirinko apie 100 asmenų, daugiausia kaimynų vilasaliečių, kurie suktuviniu kuo gražiai pasveikino ir apdovanojo vertingomis dovanomis. Subuvimo iniciatoriais ir ruošėjais buvo pp. Kirkūs, pp. Kazlauskai su dukra ir pp. Salalos su dukra.

Balius buvo puikus — links mas, turtingas ir gražiai praėjo. Pp. Ališauskams giedota ilgiausių metų ir linkėta gražios sėkmės.

Primenama subuvimo dalyviams, kaad yra likę užmirštų kaliašų ir dvi sukeistos skrybėlės, kurias prašoma pakeisti Ville Lasalle 6 Avenue 45 nr., telefonas HE 2619.

JUOZAPŲ VAKARIENĖ

Kovo 19 d. Montrealy yra tradicinės juozapinės. Vienos juozapinės AV salėje jau atšvęstos kovo 1 d., kitos DLK Vytauto klubo yra paskirtos kovo 21 dieną. Sveikiname visus juozapus ir juozus!

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLŪKŲ — BRIKŲ — PLYTELIŲ dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Kreiptis vakarais 3867 Henri Julien St., Montreal.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

D. L. K. VYTAUTO N. KLUBAS

ŠI ŠEŠTADIENI

Kovo mėn. 21 d. 7 val. vakare

SAVO SVETAINĖJE

2159 ST. CATHARINE ST. EAST

RENGIA

JUOZŲ VAKARIENĖ

VISI MALONIAI KVIEČIAMI ATILANKYTI.

MONTREAL

REKORDINIS KNYGŲ UŽSISAKYMAS

P. J. Petkevičius, gyvenąs Pamaur, Ont., vienu ypa užsiskakė eilę lietuviškų knygų (Augstųjų Simonių likimą, Už uovėją, Širvoką, Br. Domeikas, Nusidėjėlę, Žemę, Ugnies pardavėją, Žemės rankose, Nak tis ant morų ir kt.) viso už 26 dolerius. Prieš tai p. Petkevičius yra gavęs taip pat siuntinį leidinių. Tai yra pirmas toks, tokiai sumai, užsiskakęs knygų iš „Nepriklausomos Lietuvos“. Jeigu taip visi mūsų tautiečiai nors dalinai, kaip p. Petkevičius, įsigytų lietuviškus leidinius, tai mūsų literatūra ir mūsų kultūra klestėtų. P. Petkevičiui atiduodami įvertinimo pagarbą, turėkime prieš akis jo pavyzdį.

MOKINIŲ KONCERTAS

E. Kardelienės muzikos studijos mokinių koncertas nustatytas balandžio 26 dieną, sekmadienį, 6 valandą po pietų, McGee salėje, Pine Ave 220.

K. L. B. MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA

kovo 15 d. įvykusioje posėdyje nutarė įsteigti Svetimo ir Kultūros Reikalams Komisiją, kurią pakviesti: Dr. H. Nagys, K. Veselka, mok. A. Ališauskas ir iš Valdybos įeina Stp. Kęsgaila.

Atėityje komisija numatoma praplėsti pakviečiant dar porą asmenų. Valdyba.

JAUNIŲ RUNGTYNĖS

su latvių jauniais krepšinin kais įvyksta ši šeštadienį, kovo 21 d., 5 val. 30 min. po pietų, centrinės YMCA-os patalpose, Park Ave 5550.

„TAURO“ PARENGIME,

įvykstančiame balandžio 15 dieną, įdomia šokių programa išpildys B. Vaitkūnaitės šokių studijos mokinės. Parengimui grieš „Melodijos“ kapela, vadovaujama muz. Piešinos.

„TAURO“ SUSIRINKIME,

įvykusiame praeitą sekmadienį, buvo aptarta žiemos sezono veikla ir, kad nepasikartotų buv. klaidos ir klaidelės, nutarta ateinančios žiemos sezonui ruoštis jau nuo pavasario. Išrinkta nauja parengimų komisi ja iš pp. Toliušio, Lukoševičiaus, Pauliaus ir Piečaičio.

PRANEŠIMAS

D. L. K. Vytauto N. Klubas pašalpinės Draugijos mėnesinis narių susirinkimas įvyks kovo mėn. 29 d., įprastu laiku.

Šis susirinkimas atkeliamas ryšyje su Velykų švenčių su puolimu su pirmojo mėnesio sekmadieniu.

Klubo Vėlyba.

SERGA TAUTIEČIAI

Paskutiniu metu, besikeičiant orui, daugelis tautiečių sirgo ir dar serga gripu-šal čiais, kurie daugeliui pasireiškia virškinamojo latakų sutrikimais.

DLK Vytauto klubo pašalpinės A. Giris susirgo ir turėjo atsigulti ir ligoninė.

Vilasalielis p. Škuda sergąs namie. Serganti ir Teofilė Smi tienė.

PARDUODAMAS

3 augštų 6 butų namas

323 Selby Ave.,

RED PATH REALTIES, Ltd tel. PL 1104.

Atstovas Antanas GRAŽYS

tel. TU 4417.

IŠNUOMOJAMAS gražus kambarys, Verdune. Teirautis telefonu HE 0473.

IŠNUOMOJAMI du kambariai su baldais ir visais patogumais šeimai su vienu vaiku, kurį sutinkama pagloboti. 687 Marmier, Montreal, South.

SKELBIMAS.

Dėl išvažiavimo skubiai parduodamas Montrealyje geroje vietoje 39X100 pėdų sklypas. Apžiūrėti sklypą galima kreipiantis adresu: 2514 Leclair St. Dėl smulkesnių informacijų rašyti: J. Žukauskienė, 87 Thorold Rd. W., Welland, Ont.

TORONTO

KANADOS LIET. MOTERŲ BENDRUOMENĖS

susirinkimas, įvykęs Liet. Namuose kovo 15 d., nutarė nupirkti 4 Liet. Namų šėrus už 100 dol. ir paaugoti muz. Gailėvičiaus vadovaujamui chorui pianinui įsigyti 50 dol.

Dabar B-nės Valdybą sudaro: p. Mankuvienė — pirm., p. Indrelienė — vicep., p. Jurkevicienė — sekr., p. Rimbutienė — išd. L.

DR. VYDŪNO MIRTIES MINĖJIMAS

iš kovo 22 d., kaip buvo skelbta, nukeliamas ir kovo 29 d. Minėjimas bus Liet. Namuose, 4 val. 30 min. Programoje: bus apibūdintas Dr. Vydūno asmuo bei jo veikla ir meninė dalis. Minėjimą rengia M. L. Bičiulių Dr-jos Toronto sk. ir Toronto skautai.

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

ir visus kitus lietuviškus laikraščius bei žurnalus galima pasiskaityti, nusipirkti ir užsipre numeruoti Toronto Lietuvių Namų skaitykloje ir spaudos kioske kasdien nuo 7—9 val., savaitgaliais 7—11 val. o sekmadieniais 1—3 val.

SUSILAUKĖ ŠEIMOS PADIDĖJIMO

Florencija ir Feliksas Žemaičiai, gražios dukrelės.

BUTŲ NUOMININKAI REIKALAUJA TEISIŲ

Butų nuomininkai pagal veikiančią įstatymą, nors savivaldybei ir moka mokesčius, bet visų pilietinių teisių neturi — jie negali dalyvauti savivaldybių rinkimuose. Butų nuomininkų sąjunga, apsvačiusi šį reikalą, nutarė kreiptis į Quebeco savivaldybių reikalų ministeriją su reikalavimu, kad ir butų nuomininkai gautų savivaldybės visas pilietines teises.

BYLOS DEL BUTŲ NUOMOS

Teismas šiomis dienomis išsprendė dvi bylas dėl augštų butų nuomų. Mrs. Michalko turės grąžinti buto nuomininkui skirtumą tarp 90 ir 70 dol. nuomos, nes pirmasis nuomininkas mokėjo tik 70 dol. per mėnesį. Ir Mrs. Cornet tu rės grąžinti perimtus nuompin gius tarp 85 ir 63 dol. nuomos, nes pirmasis nuomininkas mokėjo tik 63 dol. mėnesinės nuomos. Toks teismo nutarimas.

IŠ LIETUVOS VOKIEČIŲ SĄJUNGOS

PLB Vokietijos Krašto Valdyba gavo šitokią sveikinimą:

„1953 m. vasario 7 d. Leben stede prie Braunschweigo įvykusiam Lietuvos Vokiečių Sąjungos susirinkime, kuriame dalyvavo daugiau kaip 600 narių, buvo nutarta: apninkėti lietuvių Centro Komitetui Vokietijoje 35-tos Lietuvos Nepriklausomybės Vasario 16 dienos paskelbimo proga, kad mūsų bendra tėviškė galimai greičiau būtų išvaduota ir atstatyto nepriklausoma valstybė“.

Alexander De la Croix, Lietuvos Vokiečių Sąjungos ... Pirmininkas.

PARDUODAMA MAISTO KRAUTUVĖ

Grocery - Restaurant: 5697 Beurling Ave., Verdun. Kreiptis pas Bujūną vietoje.

PARDUODAMAS

trijų gabalų miegamojo kambario apstatymas. Baldai geri, kieto medžio ir platinos stiklas. Dėl išvykimo skubiai parduodama pigesne kaina. Teirautis: 6640 Mazarin, Ville Emar.

REIKALINGAS prityręs

darbininkas prie rūkomos mėsos išdirbinių (visų rūšių).

Pradžioje darbas atliekamu laiku.

Teirautis tel. FA 0209 vakarais po 7 val. CH 9559.

SIŪLOMAS DARBAS

raštinėje dviem 16—18 m. amžiaus merginoms.

Dominion Engineering Works, Ltd. 1-st Ave, Lachine. Kreiptis pas p. Jeanotte, Personnel office).

TORONTO

GELBĖK, VIESPATIE — ŽŪSTAME

Tokio pavadinimu pereinamais metais „Br. Lietuvyje“ buvo patalpintas straipsnis, kuriame įrodyta faktais, kad be įšorinių nelaimių Lietuvių Tauta pamažu žūsta ir dėl stokos prieaugs liaus.

Tautos fizinį žuvimą pagreitina tautinės sąmonės mirtis, kuri tykoja paglemžti kiekvieną mūsų jauną atžalą.

Vienitėlė patikimiausia tvirtovė, kurioje mūsų vaikai gali būti apsaugoti nuo tautinės dvasios mirties, yra lietuviška mokykla.

Lietuvišką mokyklą išlaikyti ir suteikti jai klestėjimo sąlygas yra lietuviškos visuomenės prievolė, lygiai, kaip jos prievolė yra gelbėti tautą nuo mirties. Ne vieny tėvų, ne mo kytojų, bet mūsų visų.

Be mokytojų ir kai kurių kitų asmenų pasiaukojimo lietuviškos mokyklos išlaikymui dar yra reikalingos lėšos.

Toronto Lietuvių Maironio vardo Pradinės Mokyklos Tėvų Komitetas, kreipdamas ypatingą dėmesį į savos mokyklos išlaikymo ir sustiprinimo reikalą, visuomenės padedamas, ryžtasi reikiamas lėšas sutelkti. Pirmas žingsnis — pasinau dojimas antrąją bažnytinę rink liava, kurią mūsų parapijos kle bonas maloniai pasiūlė praveisti visų pamaldų metu š. m. kovo mėn. 22 d.

Maloniai prašome mūsų Gerbiamąją visuomenę šį gyvybinį reikalą pagal išgales paremti.

Maironio Vardo Mokyklos Tėvų Komitetas.

DAIL. T. VALIUS PARODOJE.

Kovo 7 d. Toronto karališkajame Muziejuje atidaryta Kanados Grafikos organizacijos C. P. E. paroda, kuri tęsis iki kovo 31 d. Toje parodoje dalyvauja kaip svečias ir grafi kas Telesforas Valius, kaip ir pernai su trijais medžio rai žiniais — R. M. Rilkes „Cor netas“ iliustracijos. Paroda atrodo gera ir yra atidaryta kaip ir pernai Japonų skyriuje.

INŽINIERIŲ SUSIRINKIMAS

Kanados lietuvių inžinieriai, kaip PLIAS organizacija, pagal gausumą skaitoma antroji vietoje po Amerikos. Toronto skyriuje šiuo metu yra 45 nariai. Kovo 13 d. įvykęs susirinkimas nutarė, pagal „T. Ž.“ re dakcijos pasiūlymą, sudaryti medžiagą specialiam numeriui, skirtam Kanadai. Tam tiks lui visi nariai prašomi rašyti straipsnius iš savo specialybės.

Dr. A. VALADKA

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

1081 Bloor St. W.-Toronto

priima ligonius ir gimdyves

šiokiadieniais nuo 2-4 pp. ir

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

6,30-8 vv. arba pagal susi

tarimą tel. ME 2933

Straipsniai gali būti mokslinio ar informacinio turinio, nurodant technikos pažangą ryšyje su Lietuvos ar Kanados technikos ūkiu. Surinkti ir sutvarkyti tą medžiagą pavesta valdybai.

Susirinkimas įšėjo būdu, kaip pagyventi d-jos veiklą. Nu siskusta dėl jaunesnių kolegų nesilankymo į susirinkimus ir nesidomėjimo visuomenišku darbu.

Nutarta sueiti į kontaktą su technikos mokslą studijuojan čiais lietuviams, kurių Toronto un-te yra apie 12, ir priimti juos į D-jos narius, kad tuo bū du sudarytų su jais bendravimą.

Nutarta geguž. mėn. pradžioje padaryti didesnio masto pobūvį, į kurį pakviesti ukrainiečius ir lenkus inžinierius, kadangi jie mus visuomet į savo pobūvius kviečia.

Be individualiai pasirašytų Lietuvių namams pirkti 35 šėrus (po 25 dol.) nutarta nupirkti vieną šėrą D-jos lėšomis. Susirinkimui pirmininkavo inž. Stankus, sekretoriavo inž. Bal sys. L.

„TRIMITAS“ GROS

Toronto Lietuvių Namuose per alučius penktadieniais. Į alučius įėjimas nemokamas.

— Toronto liet. kredito bankelis „Parama“ (L. namuose) ne tik priima indėlius, bet jau duoda paskolas.

— Toronto Lietuvių Namų administratoriumi paskirtas ekon. Pov. Budreika.

SUŽEISTAS AUTO KATASTROJOJE

torontietis Antanas Rušėnas jau mirė ir penktadienį palaidotas.

VILNIAUS OPEROS SOLISTAI TORONTE

Kovo 28 d. Vilniaus op. sol.-sopranas J. Kristolaitis ir Baritonas St. Liepa atvyksta gastrolių į Torontą ir minėtą dieną 8,30 val. vak. Šv. Kazimiero salėje (Roncesvalles - Garden g-vių kampas) duos dainų ir arių koncertą, fortepionu palydint muz. komp. St. Gailevičiui.

Sekancią dieną (Verbų sekmadienį) ruošiamas religinės muzikos koncertas, dalyvaujant gerb. operos solistams, dr. Roft, smuik. Stp. Kairiui ir parapijos chorui, vedamam kun. B. Pacevičiaus.